

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2015-2019) d. 23-05-2017

Møtedato Tirsdag d. 23. maj 2017 kl. 15:45

Møtested Veslefrikk barnehage/Mtrom Else Marie Jacobsen

Indholdsfortegnelse

Møteplan 23.05.17.....	3
Protokoll oppvekststyrets møte den 25.04.17.....	6
Søknader om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond 2017.....	11
Gjennomførte tilsyn i 2016 - oppjustert plan for tilsyn.....	16
1. tertialrapport 2017 - Oppvekstsektoren.....	27
Frivillighetsmelding 2017.....	47
Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse.....	49
DKS Handlingsplan 2017 - 2020.....	60
Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring.....	62
HØRING - NY GENERELL DEL AV LÆREPLANVERKET: OVERORDNET DEL - VERDIER O	68

Sak 28/17: Møteplan 23.05.17



Kristiansand, 10.05.2017

MØTEINNKALLING TIL OPPVEKSTSTYRET

Dato: 23.05.2017

Kl. 15.45

Sted: Else Marie Jakobsen

Innkallingen gjelder medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Politisk sekretariat tlf. 38 24 34 79 / 98 28 79 38.

PROGRAM FOR MØTET:

Kl. 15.45-17.15 **Orientering om Sone Øst og besøk på Veslefrikk barnehage**

Kl. 17.30-18.00 **Orientering om Barnas Øy ved Erik Berglihn**

Kl. 18.00 **Ordinært sakskart**

SAKSKART			Side
28/17	201700261-26	Møteplan 23.05.17	
29/17	201700261-27	Protokoll oppvekststyrets møte den 25.04.17	
30/17	201703125-1	Søknader om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond 2017	
31/17	201703835-1	Gjennomførte tilsyn i 2016 - oppjustert plan for tilsyn	
32/17	201605576	1. tertialrapport 2017 – oppvekstsektoren Saken vil bli ettersendt	
		<u>Bystyresak:</u>	
33/17	201704818-1	Frivillighetsmelding 2017	
		<u>Formannskapssak:</u>	
34/17	201705514-1	Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse	
35/17	201700453-2	DKS Handlingsplan 2017-2020	

36/17	201704704-2	Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring Høring - NOU 2017:2 - Integrasjon og tillit - Langsiktige konsekvenser av høy innvandring	
37/17	201700179-11	Høring ny generell del av læreplanverket: overordnet del – verdier og prinsipper Saken vil bli ettersendt	

Mette F. Roth
Leder
(sign.)

Sak 29/17: Protokoll oppvekststyrets møte den 25.04.17



PROTOKOLL OPPVEKSTSTYRET

Dato: 25.04.2017
Sted: Møterom Anna Jensen
Behandlede saker: 21/17 - 27/17
Møtets varighet: Kl. 17.00 – 20.40
Møteleder: Leder Mette F. Roth (H)

Til stede:

Mette F. Roth (H)
Arve Stokkelien (H)
Helene P. Fredheim (FRP)
Ebbe Pedersen (KrF)
Morten Elieson (V)
Marius Haugen (Sp)
Isabelle-Louise Aabel (Ap)
Lyder Ovesen (Ap)
Kenneth Mørk (Ap) – møtte fra kl. 18.15

Til stede fra administrasjonen:

Oppvekstdirektør Arild Rekve
Seniorrådgiver Svein Tore Kvernes
Seniorrådgiver Gro Holte
Seniorrådgiver Roy Wiken
Leder Svein Ove Ueland
Rådgiver Åse Paulsen møtte til sak 24/17
Teknisk direktør Ragnar Evensen og enhetsleder Venke Moe møtte til sak 27/17
For utvalgsekretæren møtte Marianne Tronstad

Dessuten møtte:

Sissel Francke, KOMFUG
Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet
Espen Håland, FUB

Orienteringer:

Kl. 17.00-18.15 Orientering om trendrapporten
Ved Karin Berthelsen (Ungdomsteamet) og Grete Pedersen (Politiet)

Kl. 20.00-20.30 Orientering om kommuneplanen
Ved Svein Tore Kvernes

Utdelt i møtet:

Notat «Videreutdanning for pedagoger i Kristiansandsbarnehagene 2017/2018 til sak 26/17 (årsrapport).

23/17 Oppveksstyresak:
Godkjenning av protokoll 21.03.17
(ark. nr. SAK1033, 201700261)

Vedtak:

Oppvekststyret godkjenner protokoll av 21.03.17
(Enst.)

24/17 Oppveksstyresak:
Oppfølging - Sommerskole som forsøksordning i Kristiansand kommune
(ark. nr. SAK1, 201611475)

Vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner forslag til opplegg og organisering av Sommerskolen Kristiansand som beskrevet i saken.
2. Rapport og regnskap for 2017 legges frem for Oppvekststyret.
3. Eventuelle justeringer for sommeren 2018 gjøres etter gjennomføring og oppsummering av erfaringer gjort sommeren 2017.

(Enst)

25/17 Oppveksstyresak:
Trinnfordeling Vågsbygd skole - trafikksikkerhetstiltak
(ark. nr. SAK1, 201700253)

Vedtak:

1. Oppvekststyret anser at forutsetningene om tilstrekkelig sikring av skoleveien er innfridd ved å realisere tiltakene i saken.

(8/1)

Forslag:

KRF fremmet følgende forslag:

«Saken utsettes og behandles i sammenheng overordnet skolestruktur og skolebehovsplanen for Vågsbygd.»

Votering:

Ved alternativ votering ble oppvekstdirektørens innstilling vedtatt med 8 stemmer, mens 1 stemte på KRFs forslag (KRF).

26/17 Oppveksstyresak:
Årsrapport 2016 - Oppvekstsektoren
(ark. nr. SAK1151, 201704800)

Vedtak:

Saken tas til orientering
(Enst.)

27/17 Formannskapssak:
Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett
(ark. nr. 53PLAN- --- ---, 201613390)
Rådmannens innst. 14.02.17

Oppvekststyrets innstilling:

1. Bystyret mener at kommuneplanens bestemmelse §9 ikke kan forstås slik at nærmiljøpark er synonymt med skolegården. Kvartalslekeplass og sandlekeplass skal ikke være en del av skolegården. Det vises til forståelse av begrepet "nærmiljøpark" på side 10 i sak til formannskapet i 2010.
2. Bystyret anmoder administrasjonen om å lage en oversikt over alle grunnskoler for å kartlegge tomtestørrelse og brukskvaliteter i relasjon til antall elever. Behovet for utvidelse vurderes ved rullering av kommuneplanens arealdel.

(5/4)

Forslag:

Rådmannen fremmet følgende innstilling:

- «1. Bystyret mener kommuneplanens bestemmelser § 9 skal forstås slik at nærmiljøparker i tilknytning til grunnskoler skal være en del av skolegården. Nærmiljøparken ivaretar kravet til kvartalslekeplass for omkringliggende områder innenfor kommuneplanens avstandskrav for kvartalslek.
2. Det iverksettes en gjennomgang av eksisterende grunnskoletomter der det kartlegges tomtestørrelser, fremtidige skoleutvidelsesbehov – og arealreserver, samt om det finnes nærmiljøparkfunksjon og eventuelt arealbehov til denne. Behov for utvidelser av tomteareal vurderes ved rullering av kommuneplanen.»

AP/V og fremmet følgende alternative forslag:

- «1. Bystyret mener at kommuneplanens bestemmelse §9 ikke kan forstås slik at nærmiljøpark er synonymt med skolegården. Kvartalslekeplass og sandlekeplass skal ikke være en del av skolegården. Det vises til forståelse av begrepet "nærmiljøpark" på side 10 i sak til formannskapet i 2010.
2. Bystyret anmoder administrasjonen om å lage en oversikt over alle grunnskoler for å kartlegge tomtestørrelse og brukskvaliteter i relasjon til antall elever. Behovet for utvidelse vurderes ved rullering av kommuneplanens arealdel.»

Votering:

Ved alternativ votering ble AP/Vs forslag vedtatt med 5 stemmer, mens 4 stemte for rådmannens innstilling (H/KRF/FRP).

Eventuelt:

Repr. Arve Stokkelien, H, stilte spørsmål om hvor mange skoledager hver enkelt skole disponerer til annet enn «normal» undervisning. Seniorrådgiver Roy Wiken besvarte spørsmålet, det vil bli en orientering på neste møte i Oppvekststyret

Repr. Marius Haugen, SP, stilte spørsmål om møtegodtgjørelse for politikere i Oppvekststyret står i samsvar med ressursbruk. Oppvekstdirektør Arild Rekve besvarte spørsmålet. Temaet settes opp som egen sak under eventuelt i neste Oppvekststyremøte.

Oppvekstdirektør Arild Rekve orienterte om følgende:

- Opptak av barn til Havlimyra barnehage – kapasiteten forsterkes med 46 plasser.
- Rammeplanen for barnehagesektoren ble lagt ut mandag 24.april og implementeringsarbeidet er allerede godt i gang.
- Virksomhetsleder Svein Ove Ueland er i statsråd 21.april utnevnt til å delta i utvalg om rammevilkår for fosterhjem.
- Oppvekstdirektøren har valgt å gå av med pensjon, siste arbeidsdag er 30.06.17

Møtet hevet.

Sak 30/17: Søknader om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond 2017

Vedlegg

Oversikt - søknader 2017.docx

Retningslinjer for tildeling av midler.docx



Dato 7. april 2017
Saksnr.: 201703125-1
Saksbehandler Mariann Solheim

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.05.2017

Søknader om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond 2017

Sammendrag

I oppvekststyret 14. desember 2004 ble det vedtatt retningslinjer for tildeling av midler fra oppvekststyrets disposisjonsfond.

Det er laget et eget søknadsskjema som skal benyttes ved søknader.

Det er kommet inn 18 søknader om støtte for 2017, med totalt søknadsbeløp på kr 1.163.120 innen fristen satt til 5.4.2017. Oppvekststyret har for 2017 til disposisjon kr 475.000.

	Navn:	Prosjekt:	Søker om kr:
1	Bringsvær leirskole	6 kanoer	63780
2	Grim skole	IPad til fremmedspråklige elever	62250
3	Læringsverkstedet Gimlekollen	Opprusting av barnehagens skogsområde	65000
4	Krossen Nærskole	Økt lesekompetanse og leseglede	65620
5	Hellemyr skole	Koding og programmering	48000
6	Andungen barnehage	Lek og læring med digitale verktøy	42180
7	Presteheia skole	Naturfag i fokus.	44000
8	Blåmann Steinerbarnehage	Leseglede	40000
9	Karuss Skole	Barnelitteratur på mange språk	50000
10	Fagerholt skole	Prosjekt DaVinci 2020 - teknikk og vitenskap	140000
11	Bergtorasvei barnehage	Et inkluderende læringsmiljø med Gapahuk i barnehagen	65000
12	Maritippen barnehage	Barn kan og vil lære naturfag	48290
13	Hellemyr barnehage	"Troll i ord"	50000
14	Kongsgård barnehagesenter	Skiglede og mestringsglede	23000
15	Læringsverkstedet Grim	Lek og gode vennskapsrelasjoner	25000
16	Læringsverkstedets 18 bhg.	Vi vil leke	180000
17	Læringsverkstedets 18 bhg.	Traumebevisst omsorg – samarbeid barnehage - hjem	90000
18	Sjøstrand skole	Talentscene på Sjøstrand skole	61000
Tils.			1163120

Forslag til vedtak

Følgende søknader innvilges i sin helhet:

	Navn:	Tildelt:
1	Bringsvær leirskole	63800
5	Hellemyr skole	48000
6	Andungen barnehage	42200
18	Sjøstrand skole	61000
Tils.		215000

Følgende søknader innvilges delvis:

	Navn:	Tildelt:
7	Presteheia skole	34000
10	Fagerholt skole	100000
12	Maritippen barnehage	33000
13	Hellemyr barnehage	38000
14	Kongsgård barnehagesenter	15000
16	Læringsverkstedets 18 bhg.	40000
Tils.		260000

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Mariann Solheim
rådgiver

Vedlegg:

1. Oversikt – søknader 2017
2. Retningslinjer

Bakgrunn for saken

1. Retningslinjene for tildeling av oppvekststyrets disposisjonsfond.

Retningslinjene ligger vedlagt. Her pekes det på sentrale bestemmelser ved vurdering av søknadene:

- Midler gis til prosjekter som ikke forutsettes dekket av ordinær tildeling.
- Tildelingen er en engangstildeling.
- Søknaden må sette barna/elevne i fokus.
- Prosjektet må være fremtidsrettet og ha nytte-/overføringsverdi til andre
- Det er signalisert at prosjekter knyttet til læringsmiljø prioriteres.

2. Vurdering av søknadene.

Det kom totalt inn 18 søknader, som til sammen søker om kr 1.163.120. Oppvekststyret har til disposisjon kr 475.000.

I punkt 3 beskrives de søknadene som bør gis støtte i sin helhet. I punkt 4 beskrives de søknadene som bør gis delvis støtte.

I punkt 5 presenteres de søknadene som vi mener faller utenfor retningslinjene – eller som vurderes å ikke nå opp - sett i henhold til oppvekststyrets tidligere praksis

3. Anbefalte søknader hvor midlene innvilges i sin helhet:

Nr. 1 – Bringsvær leirskole søker om midler til 6 nye kanoer m/padleårer og vester. Leirskolen har en utjevneende funksjon. Grunnet økende elevtall bør det være nok kanoer til at alle kan være i kanoene samtidig, og dette tilbudet er for alle skoler i Kristiansand som deltar på leirskole.

Nr 5 – Hellemyr skole søker om midler til koding og programmering og setter fokus på realfag og forskning. Koding blir en del av realfagskommunesatsingen fremover.

Nr 6 – Andungen barnehage søker om midler til digitale hjelpemidler og henviser spesielt til ny rammeplan for barnehager som vektlegger barnehagens digitale praksis som skal være et verktøy for barna til å utforske, leke, lære og undre seg.

Nr. 18 – Sjøstrand skole søker om midler til en talentscene hvor elevene kan vise hva de selv har produsert og der kan få vist seg frem på en skikkelig måte. En levende scene vil være et godt bidrag til læringsmiljøet ved skolen. Spesielt kan dette fange opp elever som skolen ikke alltid ser i klasserommet.

4. Anbefalte søknader hvor midlene innvilges delvis:

Felles for disse søknadene er at prosjektene oppfyller flere av søknadskriteriene, men også delvis bør dekkes av ordinær tildeling, eksempelvis nettbrett og basisutstyr. Studieturer innvilges ikke.

Nr. 7 – Presteheia skole har naturfag i fokus og søker om diverse utstyrs-kasser til realfags-satsing. Basisutstyr til fysikk og kjemiforsøk bør skolen selv dekke. Søker 44.000 og får tildelt 34.000.

Nr 10 – Fagerholt skole søker om et stort beløp til prosjekt DaVinci – teknikk og vitenskap – kompetanseheving og utstyr/materiell. Søker kr 140.000 og får tildelt kr 100.000.

Nr 12 – Maritippen barnehage søker 48.290 til en realfagssatsing; matematikk, forsøk og forskning. Får tildelt kr 33.000 – studietur for personalet til kr 15.000 blir ikke innvilget.

Nr 13 – Hellemyr barnehage søker midler til prosjekt «Troll i ord», som er digitale språkesker, basert på ulike eventyr og med lydfiler på 30 språk. Søker kr 50.000 og får tildelt kr 38.000. Nettbrett, apper og årsabonnement beregnet til 20.000 dekkes ikke.

Nr 14 – Kongsgård barnehagesenter søker 23.000 til 20 skipakker, med ønske om å gi nyankomne flyktningers barn erfaringer med skilek. Tiltaket vil virke utjevnende og får tildelt kr 15.000 – tilsvarende 15 skipakker.

Nr 16 – Læringsverkstedets 18 barnehager ønsker kompetanseheving for personalet, i tråd med barnas læringsmiljøutvikling. Læringsverkstedet har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing som skal implementeres i løpet av barnehageåret. Kjeden søker kr 180.000 og får tildelt kr 40.000, tilsvarende at minst 4 av barnehagene gjennomfører kompetansehevingen.

5. Søknader som faller utenfor ordningen – eller som vurderes å ikke fylle mange nok kriterier – selv om de har barn/elever i fokus.

Nr. 2 – Grim skole. Innkjøp av iPad faller inn under ordinær drift/investering.

Nr. 3 – Læringsverkstedet Gimlekollen. Oppføring av gapahuk. Oppvekststyrets tidligere praksis har vært å ikke innvilge midler til gapahuk/lavvo.

Nr. 4 – Krossen nærscole. Innkjøp av iPad/smart-tv og bøker faller inn under ordinær drift/investering.

Nr. 8 – Blåmann Steinerbarnehage. Bøker og møbler faller inn under ordinær drift/investering.

Nr. 9 – Karuss skole. Barnelitteratur faller inn under ordinær drift/investering.

Nr 11 – Bergtorasvei barnehage. Oppføring av gapahuk (se nr 3)

Nr 15 – Læringsverkstedet Grim. Prosjektet tilnærmet identisk samlesøknaden fra alle læringsverkstedets barnehager (nr 16)

Nr. 17– Læringsverkstedets 18 barnehager. Faller utenfor ordningen, fordi den er rettet mot foreldrene og ellers vurderes som en oppfølging av midler tildelt prosjekt «sårbare barn» i 2016.

Sak 31/17: Gjennomførte tilsyn i 2016 - oppjustert plan for tilsyn

Vedlegg

Dokumenttilsyn iht. Lov om barnehager §§§ 7 17 og 18, ordinære barnehager2.xlsx

Dokumenttilsyn iht. Forskrift om familiebarnehager §§§ 4, 5 og 6.xlsx



Dato 5. mai 2017
Saksnr.: 201703835-1
Saksbehandler Mariann Solheim

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.05.2017

Gjennomførte tilsyn i 2016 - oppjustert plan for tilsyn

Sammendrag

Gjennomførte tilsyn etter Lov om barnehager i 2016

Lov om barnehager (barnehageloven) § 16 omhandler kommunens ansvar for å føre tilsyn med barnehagene.

Oppvekststyrets vedtak av 22.2.2011 beskriver gjennomføring av tilsynet i Kristiansand kommune. Barnehagene rapporterer årlig på web-tilsynet. Det skal gjennomføres 30 stedlige tilsyn per år, i tillegg til at nye barnehager/eierskifte skal ha tilsyn. Uanmeldte tilsyn kan foretas etter en vurdering, der graden av bekymring/uforsvarlighet avgjør.

Det er utarbeidet rutiner og fastlagte skjema for gjennomføringen av de ulike tilsynene. I 2016 er web-tilsynet besvart av alle barnehager. Merknader er rettet opp, med unntak av 6 åpne private barnehager v/samme eier. Disse følges opp. De resterende web-rapportene er godkjente og lukket av barnehagemyndigheten.

Det er gjennomført stedlige/temabaserte tilsyn i 31 barnehager (7 kommunale, 16 private og 8 private familiebarnehager). Temaet har vært «*Årsplanens utforming og innhold og rutiner i forbindelse med årsplanarbeid*», hvor også barnehagens arbeid i forhold til FLIK-satsingen blir etterspurt. Barnehagens web-rapport og vedtekter blir gjennomgått, i tillegg til spesielt fokus på rutiner ved innhenting av politiattest.

Tilsynet har totalt avdekket 2 avvik og 10 merknader. Avvikene dreier seg om at barnehagen ikke har en årsplan jfr. Lov om barnehager § 2, og for mange barn i forhold til godkjenningsvedtak jfr. Lov om barnehager § 11. Merknadene dreier seg i hovedsak om forhold knyttet til barnehagens vedtekter.

Med få unntak har barnehagene et godt og strukturert årsplanarbeid. Alle barnehagene fastsetter planen i samarbeidsutvalg, mens vurderingsarbeid gjennomgående bør ha et større fokus. Alle barnehager har utarbeidet rutiner for overgang barnehage – skole.

I 2016 ble det mottatt til sammen 8 klager fra foreldre (1 kommunal, 5 private og 2 private familiebarnehager) og 1 bekymringsmelding fra ansatt i en privat familiebarnehage. Alle ble fulgt opp iht. rutiner. Det er utarbeidet rutiner for håndtering av klager.

I 2016 ble det gitt 13 midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet og 7 midlertidige dispensasjoner fra pedagognormen.

Oppjustert plan for tilsyn

Oppvekstdirektøren ønsker å utvide tilsynet til også å inkludere jevnlig dokumenttilsyn. Som kommunal barnehagemyndighet har kommunen rett til innsyn i dokumenter for å ivareta oppgaver etter Lov om barnehager. Dokumenttilsyn innebærer at barnehagene må levere skriftlig dokumentasjon på at de oppfyller ulike lovkrav; har en forsvarlig pedagogisk og administrativ kompetanse, samt antall barn i forhold til areal og bemanningen ellers.

Dokumenttilsyn danner sammen med innhenting av alle opplysninger barnehagemyndigheten har tilgang til; som, barnehageopptak, årsplaner, web-rapport, årsmeldinger, elektronisk datainnhenting (som tilstrekkelig godkjent areal og antall pedagoger i forhold til antall barn over/under 3 år), brukerundersøkelser, bekymringsmeldinger og klager et godt bilde av barnehagenes regeletterlevelse. Det vil føres tilsyn med ulike lovparagrafer etter et årshjul.

Denne områdeovervåkingen danner grunnlag for en risikovurdering, som igjen blir bestemmende for om det skal foretas flere stedlige tilsyn i enkelte barnehager etter gitte lovparagrafer.

Temabaserte, stedlige tilsyn videreføres, slik at hver barnehage får tilsyn ca hvert fjerde år, men i en mindre omfattende og ressurskrevende form enn hva dagens praksis tilsier. Dette vil frigjøre flere ressurser til områdeovervåkingen.

Forslag til vedtak

1. [Oppvekststyret tar barnehagemyndighetens rapport for 2016 til orientering](#)
2. [Oppvekststyret vedtar barnehagemyndighetens oppjusterte plan for tilsyn](#)

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Mariann Solheim
rådgiver

Vedlegg:

1. dokumenttilsyn – ordinære barnehager
2. dokumenttilsyn - familiebarnehager

Bakgrunn for saken

Tilsyn etter Lov om barnehager

Lov om barnehager, Barnehageloven § 16 Tilsyn.

«Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter denne lov. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige og ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til fylkesmannen».

Kommunens mandat i tilsynssaker er todelt. På den ene siden skal en ivareta tilsynsplikten etter barnehagelovens § 16 Tilsyn. I tillegg skal en ivareta den veiledningsplikt kommunen har etter barnehageloven § 8 Kommunens ansvar.

Kommunen er ansvarlig for å drive tilsyn med alle barnehager, dvs. både ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager. Det stilles noe ulike krav til de ulike tilbudene (jfr. Lov om barnehager).

Barnehage: (ved opphold over 6 timer per dag)

- Loven angir en anbefalt norm for barnehagens leke- og oppholdsareal som er 4m² for barn over 3 år og 5,3 m² for barn under 3 år. Barnehagens uteareal skal være om lag 6 x godkjent inneareal.
- Pedagogisk bemanning er fastsatt til minimum 1 barnehagelærer per 14-18 barn over 3 år og 1 barnehagelærer per 7-9 barn under 3 år.

Familiebarnehage:

- Tilbudet organiseres i et privat hjem.
- 1 assistent kan ha ansvar for inntil 5 barn der flertallet av barna er over 3 år. Er flertallet under 3 år, må antallet reduseres.
- I en familiebarnehage kan det være maksimalt 10 barn (kalt dobbel gruppe).
- 1 barnehagelærer kan maksimalt ha ansvar for pedagogisk veiledning i forhold til 30 barn (5 barn: 6,25 timer p/u, 10 barn: 12,5 timer p/u).

Åpen barnehage:

- Et pedagogisk lavterskeltilbud til barn i følge med voksne.
- Barn og voksne kommer når de ønsker innenfor åpningstiden, som er maks. 6 timer per dag (ikke tildelt plass).
- Rekrutteringsarena til ordinære barnehager.
- Bemanningen vurderes utfra et forsvarlighetshensyn. Det stilles krav om pedagog i åpen barnehage i forhold til en forsvarlig bemanning, men pedagognormen er ikke regulert som i en ordinær barnehage eller familiebarnehage.

Lov om barnehager § 8 sier at kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagen drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagemyndigheten skal føre tilsyn med alle barnehager i kommunen, men loven legger ikke føringer for hvordan tilsynet skal gjennomføres. Oppvekststyret har vedtatt hvordan tilsynet skal utføres, og administrasjonen har utarbeidet rutiner for gjennomføring av de ulike tilsyn.

I oppvekststyrets møte 22.2.2011 ble følgende vedtatt:

1. Alle barnehager rapporterer en gang per år ved nettbasert løsning.
2. det gjennomføres 30 stedlige tilsyn per år, fordelt på kommunale barnehager, private barnehager, private familiebarnehager og åpne barnehager.
3. Nye private og kommunale barnehager, samt ved eierskifte, får tilsynsbesøk i løpet av førte etableringsår og spesiell oppfølging påfølgende år. Tilsynet gjennomføres ved personlig oppmøte. Barnehagedirektørens (nå: oppvekstdirektørens) representant skal gjennomføre samtale med eier, ansatte og foreldrerepresentant for å kvalitetssikre tilsynet.

4. uanmeldt tilsynsbesøk foretas etter behov, evt. ved klager, tips og ved manglende oppfølging innen økonomi, opptak eller annen rapportering.
5. Barnehagedirektøren (nå: oppvekstdirektøren) rapporterer årlig til oppvekststyret på gjennomførte tilsyn i barnehagene i Kristiansand.

Rutinebeskrivelse for gjennomføring av tilsyn:

Web-basert tilsyn:

- Alle barnehager rapporterer via web på barnehagetilsyn.no om barnehagen tilfredsstillende de formelle krav som Lov om barnehager setter. Barnehagen må vedlegge årsplan og vedtekter.
- Får man merknad, blir barnehagen varslet via systemet, retter opp merknaden og skriver en forklaring i merknadsfeltet.
- Når alle merknader er godkjent av tilsynsmyndigheten, godkjennes selve rapporten, og årets rapportering blir lukket.
- Det sendes i tillegg en papirutgave til barnehagemyndigheten som er undertegnet av alle medlemmene i samarbeidsutvalget (styrer, eier, foreldre og ansattes representanter).

Ved et ordinært stedlig tilsyn følges følgende rutiner:

- Min. 3 uker før selve tilsynet gjennomføres får barnehagen brev om tilsynsmøte og bes om å sende brevet til foreldrerepresentantene. Barnehagen blir her gjort oppmerksom på hvem tilsynsmyndigheten ønsker å møte (styrer, eier, ansattes representant og foreldrerepresentant i samarbeidsutvalget), samt at det møter 2 personer fra tilsynsmyndigheten (leder og sekretær). Det gis videre informasjon om hva det ønskes informasjon om, og barnehagen blir bedt om å sende inn en kort rapport på bestemte tema før tilsynsmøtet.
- Forberedelse til møtet:
 - Fra barnehagen:
 - Det utarbeides en kort rapport på hvordan barnehagen arbeider med bestemte tema.
 - Fra tilsynsmyndigheten:
 - Gjennomgang av innsendt tilsynsrapport på web.
 - Gjennomgang av godkjenning og vedtekter.
 - Gjennomgang av årsplan.
 - Gjennomgang av barnehagens på forhånd innsendte rapport.
- Gjennomføring av tilsynsmøtet:
 - Gjennomgang av tilsynsrapport på web, med spesielt fokus på barnehagens rutiner for innhenting av politiattest.
 - Gjennomgang av temaene som fom. mars 2014 er konsentrert om:
 - Barnehagens rutiner for utarbeidelse av årsplan (prosessen) jfr. Lov om barnehager § 2.
 - Innholdet i barnehagens årsplan, jfr. Rammeplanens kap. 4.1 Planlegging.
 - Det legges vekt på at alle i møtet får uttale seg om de ulike temaene. Spesielt vektlegges foreldres rett til medvirkning.
- I etterkant av tilsynsmøtet gjøres det følgende arbeid:
 - Fra barnehagen: det er valgfritt om barnehagen vil bruke et egnevalueringsskjema; enten til internt bruk, for å sendes inn til tilsynsmyndigheten eller å ikke bruke det.
 - Fra tilsynsmyndigheten: det skrives en oppsummering etter tilsynsmøtet.
- Tilsynsmyndighetens oppsummering danner grunnlag for tilsynsrapporten som sendes barnehagen. Rapporten sier noe om det evt. er avdekket avvik eller gitt merknader, samt gir en generell tilbakemelding på hvilket inntrykk en sitter igjen med av barnehagens arbeid.
 - Avvik blir brukt der barnehagedriften ikke fyller barnehagelovens krav på det enkelte tilsynspunkt.

- Merknad blir brukt der lovens krav ikke er spesifikke, men der manglende retting etter hvert kan utvikle seg til avvik.
- Dersom det i rapporten avdekkes avvik eller gis merknader, får barnehagen en frist for å gi tilbakemelding på hvordan forholdene skal rettes opp.

Ved hendelsesbasert tilsyn gjøres følgende:

- På bakgrunn av henvendelser fra foreldre, ansatte eller andre om uforsvarlige forhold i barnehagen iht. Lov om barnehager foretas det et meldt tilsyn snarest mulig. Barnehagen får da et brev i forkant hvor bakgrunnen for tilsynet er beskrevet.
- Etter et slikt tilsyn skrives det en kort rapport. Barnehagen får en frist til å rette opp forholdene.

Ved uanmeldte/ikke varslede tilsyn gjøres følgende:

- På bakgrunn av tilsynsmyndighetens egen bekymring, evt. henvendelser fra foreldre, ansatte eller andre om uforsvarlige forhold i barnehagen iht. Lov om barnehager foretas det tilsyn snarest mulig. Graden av bekymring/uforsvarlighet avgjør om det blir et uanmeldt tilsyn.
- Etter et slikt tilsyn skrives det en kort rapport. Barnehagen får en frist til å rette opp forholdene.

Det ble ikke foretatt noen hendelsesbaserte eller uanmeldte tilsyn i 2016.

Klager og bekymringsmeldinger:

Det foreligger rutiner for registrering, systematisering og nødvendig oppfølging ved klager og bekymringsmeldinger.

Tilsynet i 2016:

Web-basert tilsyn:

- Kommunale barnehager: 28 barnehager har levert rapport. 8 stk har til sammen fått 8 merknader. Merknadene handler om følgende:
 - Barnehagens utelekeplass er for liten (7)
 - Barnehagens samlede pedagogressurs er for liten i forhold til forskriften (1).
- Private barnehager: 47 barnehager har levert rapport. 13 stk har til sammen fått 14 merknader. Merknadene handler om følgende:
 - Barnehagens utelekeplass er for liten (6)
 - Barnehagens godkjente lekeareal inne er for lite i forhold til vedtektsfestet norm for barn over/under 3 år (3).
 - Feil sammensetning av representanter i samarbeidsutvalg (4)
 - Barnehagens samlede pedagogressurs er for liten i forhold til forskrift (1)
- Private familiebarnehager: 24 familiebarnehager har levert rapport. 4 stk har til sammen fått 4 merknader. Merknadene handler om følgende:
 - For mange barn i forhold til godkjenning (2)
 - Feil sammensetning av representanter i samarbeidsutvalg (1)
 - Oppgitt feil eier (1)
- Åpne private barnehager: 8 private barnehager har levert rapport. 6 stk har til sammen fått 12 merknader (samme eier). Merknadene handler om følgende:
 - Levert feil årsplan (for 2015/2016) (6)
 - Ikke avholdt møter i samarbeidsutvalg (6)
- Åpne kommunale barnehager: 2 kommunale barnehager har levert rapport. Ingen merknader.

Til sammen har 110 barnehagetilbud levert sin rapport på web. 104 av disse er godkjent og lukket. 6 rapporter fra åpne barnehager v/samme eier er ikke godkjent. Disse blir fulgt opp iht. eiers ansvar.

Temabaserte/stedlige tilsyn:

I 2016 har det vært gjennomført 31 temabaserte/stedlige tilsyn:

	Antall tilsynsbesøk	Antall avvik	Antall merknader
Kommunale barnehager	7	0	0
Private barnehager	16	1	7
Private familiebarnehager	8	2	3
Totalt:	31	3	10

Avvikene dreier seg om følgende forhold:

- For mange barn i familiebarnehager i forhold til godkjenning jfr. Lov om barnehager § 11
- Barnehagen har ikke årsplan

Merknadene dreier seg om følgende forhold:

- Manglende innhold i vedtekter, jfr. Lov om barnehager § 7 (opptakskriterier, opptakskrets, oppsigelsesfrist)
- Mangler ved årsplanens innhold; manglende konkretisering av hvordan barnehagen jobber med ulike områder.

Klager i 2016:

	Antall	Innhold
Kommunale barnehager	1	<ul style="list-style-type: none">• Klage fra forelder: barn skadet seg i barnehagen.
Private barnehager	5	<ul style="list-style-type: none">• Klage fra forelder: glemte å gi medisiner• Klage fra forelder: skremmende roping fra PU-institusjon (naboeiendom) – barnet opplevde det som utrygt.• Klage fra forelder: dårlig hygiene, dårlig kommunikasjon med personalet, mistillit.• Klage fra forelder: barnet opplevde mobbing i barnehagen.• Klage fra forelder: barnet skadet seg i barnehagen – barnehagen mente han ikke skadet seg. Forelder misfornøyd med oppfølgingen.
Private familiebarnehager	3	<ul style="list-style-type: none">• Bekymringsmelding fra ansatt – for dårlig bemanning• Klage fra forelder om dårlig oppfølging fra de ansatte.• Klage fra forelder på navngitt ansatt.
Totalt	9	

Midlertidige dispensasjoner fra **utdanningskravet** 2016:

Jfr. Forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 1 *Midlertidig dispensasjon*. Barnehageeier kan, etter søknad fra barnehagens eier, innvilge midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder for inntil ett år av gangen etter at stillingen har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.

Kommunale barnehager:

Navn	Fra	til	%-vis stilling
Havlimyra	1.1.16	1.7.16	100
Taremareskogen	1.3.16	15.8.16	20
Linerla	12.2.16	30.6.16	100
Linerla	1.6.16	30.6.16	100
Tinnstua	1.2.16	29.2.16	100
Tinnstua	1.3.16	31.3.16	10
Taremareskogen	1.8.16	3.11.16	20
Taremareskogen	4.11.16	31.1.17	40

Private barnehager:

Navn:	Fra	Til	%-vis stilling
Mummidalen	1.1.16	31.3.16	20
Wergelandsveien	14.2.16	31.12.16	25
Læringsverkstedet Fidje	1.1.16	31.5.16	50

Private familiebarnehager:

Navn:	Fra	Til	%-vis stilling
Fantebakken, avd. Kanutten	1.8.16	31.1.17	50
Fantebakken, avd. Knærten	1.8.16	31.1.17	50

Midlertidige dispensasjoner fra **pedagognormen** 2016:

Jfr. Forskrift om pedagogisk bemanning § 1 *Norm for pedagogisk bemanning* og § 3 *Midlertidig dispensasjon*. Barnehageeier kan unntaksvis søke kommunen om midlertidig dispensasjon fra normen om pedagogisk bemanning. Kommunen kan innvilge midlertidig dispensasjon for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det.

Kommunale:

Navn	Fra	Til	%-vis stilling
Odderøya	1.5.2016	31.7.2016	40
Sløyden	12.12.2016	31.12.2016	100
Bamsebo	1.12.2016	31.12.2016	100

Private:

Navn	Fra	Til	%-vis stilling
Blåmann Steinerbarnehage	1.11.2016	31.12.2016	35
Bråvannsåsen AS	22.11.2016	31.12.2016	20
Læringsv. Skomagergada	15.9.2016	1.12.2016	40
Trollstua Boen	1.12.2016	15.2.2017	50

Oppjustert plan for tilsyn med barnehagene i Kristiansand

Som barnehagemyndighet skal Kristiansand kommune føre tilsyn med barnehagesektoren i Kristiansand og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jfr. barnehageloven § 8 *Kommunens ansvar*. Kommunen skal ha innsyn i hva som skjer i barnehagene og skal gi veiledning til barnehagene. Veiledning handler om å bistå barnehageeiere og styrere til å få oversikt over kravene i lovverk med forskrifter, samt å veilede eier og styrer om tiltak for at virksomheten skal drives i tråd med dette.

Med hjemmel i barnehageloven § 16 *Tilsyn* kan kommunen gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold. Kommunen kan vedta varig eller tidsbegrenset stenging av barnehagen.

Tilsyn handler om å kontrollere og sikre at barnehagene drives i samsvar med Lov om barnehager og er en oppgave barnehagemyndigheten utfører kontinuerlig. I tillegg til stedlige tilsyn vil det gjennomføres jevnlig dokumenttilsyn. Dokumenttilsyn innebærer at barnehagene må levere skriftlig dokumentasjon på at de oppfyller ulike krav satt i lov eller forskrift.

Barnehagene må dokumentere at de har en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse iht. § 17, samt at pedagogiske ledere har godkjent utdanning og at bemanningen ellers er tilstrekkelig iht. § 18. Det kreves også dokumentasjon på at barnehagens arealer er tilstrekkelig for antall barn over og under 3 år iht. barnehagens egne vedtekter og at utnyttelsen av leke- og oppholdsarealet er i samsvar med barnehagemyndighetens godkjenning, jfr. § 7, barnehageeiers ansvar.

Familiebarnehager vil bli bedt om dokumentasjon iht. Forskrift om familiebarnehager § 4 antall barn, § 5 pedagogisk veiledning og § 6 forsvarlig bemanning.

Gjennomgående områdeovervåkinger/risikovurdering som kan føre til varslede stedlige tilsyn:

Barnehagemyndigheten gjør fortløpende risikovurderinger med utgangspunkt i områdeovervåking:

- Dokumenttilsyn/skriftlig rapportering
- Barnehagens årsplan
- Elektronisk datainnhenting/corporator (tilstrekkelig godkjent areal og antall pedagoger i forhold til antall barn over/under 3 år)
- IST – barnehageopptak
- Resultatregnskap
- Web-rapport
- Årsmelding
- Brukerundersøkelser
- Bekymringsmeldinger
- Klager

Stedlige varslede tilsyn i enkelte barnehager kan gjennomføres på bakgrunn av en risikovurdering. Tilsynsmyndigheten spisser da tilsynet ved at tema da er valgt spesielt for å sikre oppfylging av spesifikk lovparagraf eller forskrift.

Ordinære, varslede stedlige tilsyn:

Det vil fortsatt bli gjennomført ordinære stedlige tilsyn, slik at hver barnehage får tilsyn ca hvert fjerde år, med utgangspunkt i myndighetskrav; dvs. krav stilt i lov og forskrifter. Stedlige tilsyn er viktige for at tilsynsmyndigheten skal ha lokalkunnskap om den enkelte barnehage. Stedlig tilsyn gjennomføres også ved eierskifte eller nye barnehager.

Det vil føres tilsyn med følgende lovparagrafer i et årshjul. Oppvekststyret får en årlig rapport hvor funnene fra de ulike tilsynene presenteres.

Når	Lovbestemmelse	Type kontroll
Sept	<p>§ 7 Barnehageeierens ansvar. Første ledd: Barnehageeieren skal drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regelverk.</p> <p>§ 17 Styrer. Første ledd. Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Andre ledd: Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.</p> <p>§ 18 Barnehagens øvrige personale. Første ledd: Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer. Femte ledd: Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.</p> <p>For familiebarnehager: Forskrift om familiebarnehager § 4 Antall barn</p> <p>§ 5 Pedagogisk veiledning</p> <p>§ 6 Bemanningsnorm</p> <p>Forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder</p>	<p>Dokumenttilsyn/IST/corporator Barnehagens fastsatte norm for leke- og oppholdsareal er i samsvar med godkjenningen og tilstrekkelig for antall barn over og under 3 år.</p> <p>Barnehagens leder har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven.</p> <p>Barnehagen har tilstrekkelig antall barnehagelærere i samsvar med kravene i barnehageloven og forskrift om pedagogisk bemanning. Barnehagens pedagogiske ledere har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven.</p> <p>Det skal være minimum en pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år og en pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år og barnas daglige oppholdstid er over seks timer. Eier er ansvarlig for at bemanningen er tilstrekkelig.</p> <p>Et hjem kan godkjennes for maksimalt fem barn over tre år som er til stede samtidig. Et hjem som er egnet for det kan godkjennes for dobbel gruppe med maksimalt ti barn over tre år som er tilstede samtidig. Er flertallet av barna under tre år, må antallet reduseres.</p> <p>I familiebarnehager skal det gis pedagogisk veiledning til assistenten i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid. Den pedagogiske veiledningen skal gis av utdannet barnehagelærer.</p> <p>I en familiebarnehage kan det være maksimalt 30 barn per barnehagelærer som gir pedagogisk veiledning. En assistent kan ha ansvaret for inntil fem barn der flertallet av barna er over tre år. Er flertallet under tre år, må antallet reduseres. Bemanningen må være forsvarlig i forhold til barnas alder og forutsetninger.</p> <p>Styrer og pedagogiske ledere uten godkjent utdanning har dispensasjon fra utdanningskravet.</p>
Okt.	§ 14 Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager	Resultatregnskap

Nov/ des.	<p>§ 1, § 2, § 3 <i>Barnehagens innhold.</i> § 4 <i>Foreldreråd og samarbeidsutvalg</i> § 7 <i>Barnehageeierens ansvar</i></p>	<p>Web-rapport - årsplan Web-rapport - vedtekter Web-rapport Barnehagens fastsatte norm for leke- og oppholdsareal er i samsvar med godkjenningen og tilstrekkelig for antall barn over og under 3 år.</p>
	<p>§ 19 <i>Politiattest</i> § 20 <i>Taushetsplikt</i> § 21 <i>Opplysningsplikt til sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten</i> § 22 <i>Opplysningsplikt til barneverntjenesten</i> § 23 <i>Helsekontroll av barn og personale</i> § 24 <i>Øvingsopplæring</i></p>	<p>Web-rapport Web-rapport Web-rapport</p> <p>Web-rapport</p> <p>Web-rapport Web-rapport</p>
Des.	<p>§ 7 <i>Barnehageeierens ansvar</i> §§ 10 og 11 <i>Godkjenning</i> § 15 <i>Foreldrebetaling</i> § 17 <i>Styrer</i> § 18 <i>Barnehagens øvrige personale</i> <i>Forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder</i></p>	<p>Årsmelding Årsmelding Årsmelding Årsmelding Årsmelding</p>
April	<p>§§§ 7, 17 og 18 (se september)</p> <p><i>Forskrift om familiebarnehager</i> §§§ 4,5 og 6 (se september)</p>	<p>Dokumenttilsyn/IST/corporator</p>
April - og fort- løpe nde	<p>§ 12 a <i>Rett til plass</i> § 13 <i>Prioritet ved opptak</i></p>	<p>IST og barnehagenes vedtekter Barnehagemyndigheten må være kjent med barnehagenes vedtekter. Prioriteten gjelder bare dersom barnet hører til barnehagens opptakskrets.</p>

Sak 32/17: 1. tertialrapport 2017 - Oppvekstsektoren

Dato 15. mai 2017
Saksnr.: 201605576-5
Saksbehandler Ole Petter Ingvaldsen

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
23.05.2017

1. tertialrapport 2017 - Oppvekstsektoren

Sammendrag

Oppvekstdirektøren legger med dette frem 1. tertialrapport for 2017. Rapporten gir en økonomisk status for oppvekstsektoren etter 4 måneders drift.

Samlet sett har sektoren et regnskapsmessig mindreforbruk på 3,8 mill. kr per 1. tertial 2017, der barnehage har et merforbruk på 3,9 mill. kr, skole et mindreforbruk på 19,0 mill. kr og barne- og familietjenester et merforbruk på 11,3 mill. kr.

Sektorens samlede årsprognose per 1. tertial 2017 tilsier et forventet merforbruk på ca. 6,5 mill. kr for hele sektoren, derav 4,50 mill. kr på barnehagetjenesten, tilnærmet balanse på skole, mens barne- og familietjenester forventer et merforbruk på ca. 2 mill. kr.

Sykefraværet per 1. kvartal 2017 viser nedgang på barne- og familietjenester. Og barnehage i forhold til tilsvarende periode i 2016, mens det på skole inkludert SFO er tilnærmet uendret. Arbeidet med å redusere sykefraværet har fortsatt høy prioritet, særlig i barnehage og innenfor barne- og familietjenester.

Forslag til vedtak

[1. tertialrapport for 2017 tas til orientering](#)

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Svein Tore Kvernes
Fagrådgiver

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Oppvekstsektoren

Oppvekstdirektøren legger med dette fram 1. tertialrapport 2017.

Sektorens samlede årsprognose per 1. tertial 2017 tilsier et forventet merforbruk på ca. 6,5 mill. kr, derav 4,50 mill. kr på barnehagetjenesten, tilnærmet balanse på skole, mens barne- og familietjenester forventer et merforbruk på ca. 2 mill. kr.

Også i 2017 har oppvekstdirektøren et stekt fokus på enhetenes økonomistyring. Det gjennomføres samtaler med enheter som har en bekymringsfull økonomisk utvikling. Disse enhetene følges spesielt opp.

Økonomisk oversikt Oppvekstsektoren samlet

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 - Oppvekstsektoren					
Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
Skole	336 939	355 889	18 950	1 047 138	32,2 %
Barnehage	324 272	320 394	- 3 878	730 346	44,4 %
Barne- og familietjenester	103 255	91 961	- 11 294	226 958	45,5 %
Sum	764 466	768 244	3 778	2 004 442	38,1 %

Rammeendringer

Justeringer per 1. tertial 2017 som forutsetter rammeendring (tas inn i rådmannens tertialrapport)			
Tiltak	Barnehage	Skole	Barne- og familietjenester
Økt ressurs til spes.ped. hjelp på Lillebølgen	1 500		
Tilbakeføring av tidlig innsatsmidler		-2 546	
Styrking av enslige mindreårige			2 800
Overføring av 50 % stilling til kommuneadvokaten			-500
Kristiansand International School - resertifisering som IB-skole		300	
Netto justering	1 500	-2 846	2 300

Justeringer/omprioriteringer per 1. tertial 2017 innenfor rammen			
Tiltak	Barnehage	Skole	Barne- og familietjenester
Overført stillingsressurs fra barnehage til PPT	-333	333	
Rammeendring fagapp. fra KR-IKT til Oppvekstsektoren (HS Pro. og HS Kom.)		-196	196
Netto justering	-333	137	196

Justeringer som forutsetter rammeendring

Økt ressurs til spes.ped. hjelp på Lillebølgen

Det foreslås at barnehage kompenseres for spesialpedagogiske utgifter som Vest-Agder fylkeskommune utfører for multifunksjonshemmede til barn på Lillebølgen v/ Helse- og sosialsektoren. Dette er kostnader som fylkeskommunen tidligere dekket, men etter at Helse- og sosialsektoren overtok fylkeskommunens ansvar for Lillebølgen i 2007 er fylkeskommunens kostnader refundert direkte fra Oppvekst-barnehage. Barnehage er ikke kompensert for denne merkostnaden, som etter hvert har økt til ca. 1,5 mill. kr årlig. Det foreslås at 1,5 mill. kr overføres til Lillebølgen, etter samme opplegg som ble innført for Oppvekst-skole.

Tilbakeføring av tidlig innsatsmidler

I forbindelse med fremleggingen av statsbudsjettet for 2017 ble det foreslått en styrking av rammetilskuddet til tidlig innsats i skolen (1.-4. trinn) på 2,546 mill. kr i 2017 (5/12 effekt). I stortingsbehandlingen ble disse midlene tatt ut av rammetilskuddet og samme beløp blir i stedet tilført kommunen som øremerket tilskudd. Midlene ble i Hp 2017-20 lagt inn som rammeøkning på skole og er i 1. tertial foreslått tilbakeført til bykassa.

Styrking av tjenester til enslige mindreårige

Stortinget vedtok i statsbudsjettet en omlegging av finansieringsordningen ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Det innebærer at refusjonsordning, hvor kommunene fikk refundert 80 % av utgiftene fra statlig barnevern (Bufetat), sammen med det særskilte EM tilskuddet er nå erstattet med et eget tilskudd (stykkpris) per enslig mindreårig fra og med bosettingstidspunktet. Tilskuddet differensieres på alder, og vil utgjøre 1,198 mill. kr per år til og med fylte 16 år og 0,75 mill. kr fra 17 til 20 år.

Samtidig har IMDi anmodet om et lavere bosettingsantall for enslige mindreårige enn det som lå til grunn i tidligere anmodning. I handlingsprogrammet for 2017-2020 var gammel finansieringsordning lagt til grunn, sammen med et bosettingsantall på 45 enslige mindreårige i 2016 og 20 i 2017. I 2016 bosatte kommune 37 enslige mindreårige. Og i ny anmodning for fra IMDI som kom på nyåret, kan kommunen forvente å bosette 10 enslige mindreårige i 2017.

Kristiansand kommune har gjennom 2016 rustet opp antall bofellesskap med bemanning til 11 boliger for å kunne håndtere den store bosettingen som ble forespeilet våren 2016. Ved første signal om en noe redusert anmodning ble to av bofellesskapene (totalt 8 plasser) avviklet i februar / mars i år, parallelt med at det ble åpnet et nytt bofellesskap på Bispegra for å ta ut noen stordriftsfordeler ved større bolig. Når det nå viser seg at det blir en enda lavere bosetting i 2017 enn først forutsatt, har tjenesten en overkapasitet som det er nødvendig å redusere. Det er bestemt å legge ned ytterligere 4 boliger og 27 ansatte vil bli overtallige og meldes inn i stillingsbanken.

Den nye finansieringsordningen innebærer at kommunen må dekke utgifter gjennom det nye stykkprisbaserte tilskuddet som tidligere har inngått i refusjonsgrunnlaget til Bufetat. Ved en halvering i bosettinger i 2017, fra 20 til 10 stk., vil inntektene også reduseres med omlag 7-8 mill. kr. En nedtrapping av tilbudet vil ta tid, så det er lite gevinst å hente ut i år. I HP ble det lagt inn en ramme på 21,107 mill. kr til tjenester til enslige mindreårige. Nye beregninger viser at kostnadene vil bli enda høyere og rådmannen foreslår å styrke tjenesten med 2,8 mill. kr.

Overføring av 50 % stilling til kommuneadvokaten

I forbindelse med opprettelsen av interkommunalt barnevern har arbeidsmengden med juridisk saker økt og barnevernet overfører 0,5 mill. kr for en 50 % stilling til kommuneadvokaten i Organisasjonssektoren. Midlene omdisponeres fra tjeneste 244 felles barnevernsadministrasjon.

Kristiansand International School (KIS) – resertifisering som IB-skole

Stiftelsen for KIS står foran et ganske omfattende arbeid for å bli fornyet som IB-skole, det vil si at undervisningen fortsatt følger internasjonal baccalaureat-plan, som er planen internasjonale skoler over hele verden bruker. Arbeidet vil pågå i 2017, 2018 og 2019. En betydelig etterutdanning for skolens personale inngår blant annet i dette arbeidet.

Fylkeskommunen har etter søknad fra stiftelsen for KIS bevilget 350 000 kr til dette formålet i 2017 under forutsetning av at Kristiansand kommune bidrar med 300 000 kr.

Fylkeskommunen har som intensjon å bidra med 350 000 kr årlig også i 2018 og 2019 forutsatt tilfredsstillende framdrift og rapportering og at Kristiansand kommune gjør det samme. Bevilgninger for 2018 og 2019 vil bli vurdert i forbindelse med framlegging handlingsprogrammet for 2018-2021.

For øvrig finansieres den ordinære skoledriften ved KIS som en del av den ordinære sektorrammen til oppvekst – skole. Forhold som er knyttet til særskilte krav for å være i IB-ordningen har tidligere vært forutsatt finansiert av stiftelsen.

Justeringer/omprioriteringer innenfor rammen

Overført stillingsressurs fra barnehage til PPT

Etter nye moderasjonsordninger i foreldrebetalingen og endringer i Barnehageloven er ordning med refusjon av foreldrebetaling for spesialpedagogiske timer bli faset ut. Besparelsen på 800.000 kr forutsettes omprioritert til økt satsing på tidlig innsats i regi av PPT, og som ved lovendringen har fått ansvar for lavterskeltilbud med veiledning og systemarbeid i barnehagene. Overføring på 333.000 kr gjelder for 5 måneder i 2017. Helårseffekt innarbeides ved rullering av HP.

Rammeendring fagapp. fra KR-IKT

I HP 2017-20 ble 196 000 kr. overført fra KR-IKT til skole for at tjenestesektorene selv skal ha ansvar for sine faglisenser. Bevilgningen knytter seg til fagapplikasjonene HS Pro. og HS Kom. Midlene skulle vært lagt på barne- og familietjenester og foreslås flyttet i 1. tertial.

Andre forhold

Midlertidig barnehage på Havlimyra

Barnehageopptaket viser at det er en betydelig underdekning av barnehageplasser i Justvikområdet – særlig på Justneshalvøya. Dette problemet medfører utfordringer med kapasitet også i nærliggende områder (Kongsgård/Gimlekollen og Lund for øvrig). På bakgrunn av situasjonen har Rådmannen gitt klarsignal for å planlegge 46 midlertidige barnehageplasser på Havlimyra barnehage fra høsten 2017. Tiltaket krever investeringer i infrastruktur som uansett må komme som følge av utvidelse av skolen og eventuell utvidelse av barnehagen fra 2020 (for barnehage skal det forøvrig også utredes alternative utvidelser på Justvik). Selve barnehagen planlegges som bygg i to etasjer, ca 650 m² brutto) plassert på eksisterende parkeringsplass for barnehagen. Det foreligger foreløpig grove kostnadsanslag for tiltakene. Infrastruktur men parkering/levering og henting av barn er beregnet til ca 2 mill.kr og vil bli foreslått som forskuttering av investeringene i forbindelse med utvidelse av skolen og eventuell utvidelse av barnehagen. Kostnadene knyttet til å etablere det midlertidige barnehagebygget er beregnet til ca 4 mill.kr og inkluderer grunnarbeider, montering, leie og utomhusarbeider for øvrig. Årlig leiekostnad deretter er beregnet til ca 1,2 mill.kr. Kostnadene vil bli innarbeidet i 2. tertialrapport . Finansiering av selve barnehageplassene forutsettes å håndteres innenfor sektorens ramme.

Endring av indikator i Handlingsprogrammet

Sektoren har hatt inne indikatorer knyttet til lesekartlegging på 1. trinn i periodemålet om grunnleggende ferdigheter og integrering. Det er imidlertid faglige betenkeligheter (utdanningsdirektoratet og Lesesenteret) mot å bruke kartleggingsprøver på 1. (og 2. trinn)

som indikatorer for sammenligning. Kartleggingsprøvene skal brukes av skolen og lærerne til å finne elever som trenger ekstra oppfølging og er ikke konstruert for å gi informasjon man kan bruke til å vurdere kvaliteten i skolen/på kommunenivå. Et annet aspekt er at samme prøver brukes uforandret i flere år i motsetning til nasjonale prøver som er hemmelige. Indikatoren foreslås på denne bakgrunn tatt ut. Det vises for øvrig til egen sak om oppfølging av verbalbalforslag der dette også er redegjort for.

Teknisk justering

Det vil i 2017 blir foretatt en teknisk justering av en feilbudsjettering av midler til tilskudd til ideelle organisasjoner. Det er lagt 0,6 mill. kr for mye på dette budsjettet og må korrigeres. Rådmannen foreslår å flytte 0,6 mill. kr fra tjeneste 24200 til 12000 i 1.tertial.

Økt andel barnehagelærere

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett 2017 bevilget mer enn 400 mill. kr for å øke andelen barnehagelærere fra neste barnehageår. For høsten 2017 er det bevilget 172 mill. kr som gir ca. 3,1 mill. kr til Kristiansand kommunes.

I 2018 vil Kristiansand kommune få ca. 7,5 mill. kr til formålet. Regjeringens satsing innebærer at andelen barnehagelærere skal økes fra i dag 38 % til 44 %.

Utdanningsdirektoratet har sendt ut et høringsforslag der det foreslås en endring i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Forslaget går ut på at private ordinære barnehager i 2017-2019 får et fastsatt påslag i satsene pr. små og store barn. I 2020 beregnes tilskuddene til private barnehager ut fra kommunale barnehagers 2018 regnskap og endringen i forskriften foreslås da å utgå.

Sektorens disposisjonsfond – prognose per 31.12.17

Disposisjonsfond	Barnehage	Skole	Barne- og familietjenester	Totalt
Disposisjonsfond per 01.01.17	16,60	25,30	11,1	53,0
Tilbakelevering til bykassa 1. tertial 2017	-1,00	0	-2,8	-3,80
Planlagt brukt i 2017	-2,00	0	-2,05	-4,05
Prognostisert resultat per 31.12.17	-4,50	0	0	-4,50
Disposisjonsfond per 31.12.17	9,10	25,30	6,25	40,65

Disposisjonsfondene utgjør en nødvendig økonomisk buffer for enhetene og skal ta høyde for ekstraordinære utgifter ut over hva tildelt ramme dekker. Dette gjelder både ekstraordinære lønnsutgifter og nødvendige kjøp av inventar og utstyr. Enkelte benytter også fondsmidlene som egenandel for utløsning av spillemidler ved bygging av nærmiljøanlegg i tilknytning til enheten.

Oppvekstsektoren hadde et samlet disposisjonsfond per 01.01.17 på 53,0 mill. kr.

Rådmannen foreslår i tertialrapporten at deler av sentrale sektorfond overføres til sentralt disposisjonsfond. For Oppvekstsektoren foreslås det en tilbakeføring på 1 mill. kr på barnehage og 2,8 mill. kr knyttet til barn- og familietjenester. Årsaken er at sektoren i Handlingsprogrammet ble kompensert høyere enn aktivitetsnivået tilsa for disse tjenestene. I tillegg er det tilbakeført 10 % av alle enheters overskuddet til Bykassa. Denne ordningen gjelder for alle sektorer.

Barnehage

Barnehage har et samlet disposisjonsfond på 16,6 mill. kr. Sentralt fond til disposisjon for oppvekstdirektøren utgjør 6,5 mill. kr. Det er planlagt større investeringer på flere barnehager, som gjelder oppgraderinger på inne- og uteområdet på Roligheden Gård barnehage, Øvre Slettheia barnehage og Linerla barnehage. I tillegg utreder andre barnehager tilsvarende tiltak.

Skole

Skole har et samlet disposisjonsfond på 25,3 mill. kr. Oppvekstdirektøren foreslår i 1. tertial en intern omfordeling av 2,0 mill. kr fra disposisjonsfondet på Kongsgård skolesenter til sentralt fond til disposisjon for oppvekstdirektøren. Etter omfordelingen vil det sentrale disposisjonsfondet utgjøre 10,0 mill. kr. Disposisjonsfondet på Kongsgård skolesenter utgjør med dette 3,3 mill. kr.

Barne- og familietjenester

Barne- og familietjenester har et samlet disposisjonsfond på 11,1 mill. kr. Sentralt fond til disposisjon for oppvekstdirektøren utgjør 4,5 mill. kr. De sentrale disposisjonsfondene utgjør en nødvendig reserve for å dekke uforutsette utgifter som erfaringsmessig påløper.

Planlagt bruk av disposisjonsfond i 2017:

- Nettbrett i barnevernet til Mobilt barnevern, en web-basert fagapplikasjon (0,15 mill. kr)
- Ny vaktjournal til barnevernsvakta (0,3 mill. kr)
- Husleiekostnader for Familiens hus på Trekanten og i Aquarama som sektoren ikke er fullt ut kompensert for og må dekke selv (1 mill. kr).
- Psykologstilling hos Familiens hus som sektoren ikke har fått fullfinansiert via statlige tilskuddsordninger (0,6 mill. kr)

Drift – Barnehage

Status ved 1. tertial 2017 - barnehage

Ved avslutning av budsjettåret 2017 viste regnskapet et samlet overskudd på 6,310 mill. kr etter avsetning til bundne fond på 1,148 mill. kr og 0,769 mill. kr i 10 %-andel til bykassen. Barnehagetjenestene hadde et samlet netto disposisjonsfond per 01.01.17 på 16,607 mill. kr, hvorav 22 barnehager har 11,052 mill. kr på disposisjonsfond, 4 barnehager har 0,975 mill. kr i negativt disposisjonsfond og sentralt ansvar har 6,530 mill. kr på disposisjonsfond.

Overføring av under-/overskudd følger av kommunens økonomiske handlingsregler, og er avgjørende for resultatenhetenes styring og langsiktige økonomiske planlegging. Barnehager med et negativt disposisjonsfond skal iverksette tiltak og må få overskudd, slik at tidligere års underskudd kan tilbakebetales som forutsatt i retningslinjer for håndtering av overskudd og underskudd i enhetene.

Etter årsresultatvurdering 2016 for Oppvekstsektoren foreslås det at 1,0 mill. kr overføres fra Oppvekst-barnehage til kommunens disposisjonsfond/bykassen på bakgrunn av for høy demografikompensasjon. Fondet på sentralt ansvar reduseres fra 6,530 mill. kr til 5,530 mill. kr etter 1. tertial 2017. Totalt vil oppvekst-barnehage da ha et disposisjonsfond på 15,607 mill. kr. Disposisjonsfondet kan i løpet av 2017 bli ytterligere redusert med 2 mill. kr som gjelder planlagt forbruk av disposisjonsfond (oppgraderingstiltak i barnehagene) og 4,5 mill. kr i rapportert underskudd ved Pedagogisk støtteenhet, slik at totalt disposisjonsfond for oppvekst-barnehage kan utgjøre 9,1 mill. kr. ved årets slutt.

Økonomisk oversikt - barnehage

Tall i 1.000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren barnehage						
Art	Tekst	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk % av årsbud.
10	Lønn og sosiale utgifter	112 324	101 904	-10 419	284 494	39,5 %
20	Kjøp av varer og tjenester komm.	7 783	8 122	338	26 325	29,6 %
30	Kjøp av varer og tjenester	229 322	229 316	-7	472 500	48,5 %
40	Overføringsutgifter	4 593	4 033	-560	10 800	42,5 %
50	Finansieringsutgifter	0	0	0	0	0,0 %
Sum utgifter		354 023	343 375	-10 648	794 119	44,6 %
60	Salgsinntekter	-18 135	-17 691	444	-48 367	37,5 %
70	Refusjoner uten sykepenger	-5 789	-3 711	2 078	-13 528	42,8 %
71	Sykepenger	-4 343	0	4 343	0	
80	Overføringer	-5	-100	-95	-400	
90	Finansinntekter	-1 478	-1 478	0	-1 478	100,0 %
Sum inntekter		-29 750	-22 981	6 770	-63 773	46,7 %
Netto utgift		324 272	320 394	-3 878	730 346	44,4 %

Årsprognose - barnehage

Budsjettet for kommunale tilskudd til private barnehager er per 1. tertial i balanse.

Enkelte kommunale barnehager har økonomiske utfordringer som krever stram styring. Dette skyldes blant annet høyt sykefravær som gir utfordringer, ettersom pensjonsutgifter ikke refunderes fra NAV. Eventuelle underskudd kan også dekkes av barnehagens disposisjonsfond.

Pedagogisk støtteenhet for barnehagene rapporterer et underskudd på 4,5 mill. kr ved årets slutt. Avviket skyldes økt antall barn og flere timer på tiltakene som må settes inn på disse tjenestene.

Samlet sett rapporteres det om et underskudd på 4,5 mill. kr på Oppvekstsektoren-barnehage for 2017. Underskuddet kan være en utfordring å dekke inn i 2017, ettersom rådmannen foreslår stor utvidelse av tilbudet på Havlimyra barnehage fra høsten 2017. Dette tilbudet er foreslått dekket inn fra årets drift eller ved bruk av sektorens disposisjonsfond-barnehage.

Økonomisk oversikt fordelt etter virksomhet - barnehage

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren barnehage					
Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
Politisk styring , kontroll, ledelse/adm	211	157	-54	182	116,1 %
Barnehagetilbud, lokaler, skyss	303 574	299 580	-3 993	674 357	45,0 %
Nedsatt funksjonsevne, spes.ped.hjelp tilbud til minoritetsspråklige	19 299	18 873	-426	51 257	37,7 %
Tjenester utenfor ord. Tjenesteområde (kontantstøtte)	1 188	1 784	596	4 550	26,1 %
Sum	324 272	320 394	-3 878	730 346	44,4 %

Politisk styring og ledelse/administrasjon

Det er avsatt budsjettmidler til tillitsvalgthordning/sekterverneombud under denne tjenestegruppen.

Barnehage tilbud/lokaler/skys

Tjenesten gjelder kommunale og private barnehager, samt utgifter til lokaler og skys.

Kommunale barnehager:

Kommunale barnehager har et stramt budsjett som krever god styring, og status pr. 1. tertial viser et underskudd på 2,5 mill. kr som er noe mer enn tilsvarende periode i 2016. Det er belastet 0,3 mill. kr i mer ekstern husleie på Fergefjellet barnehage enn forutsatt i budsjettet, ettersom det var forventet at Kristiansand Eiendom ville kjøpe eiendommen på nyåret. Nærmere avklaring og budsjettregulering kan avventes til 2. tertial.

Det forventes balanse i regnskapet for kommunale barnehager i 2017, og eventuelle regnskapsunderskudd på barnehagene kan ses opp mot positive disposisjonsfond som er opparbeidet i 22 av 26 barnehageenheter.

Antall barn i barnehage som ikke har rett på plass pga. alder

Per 01.04.17 var det 20 barn som ikke er fylt ett år som har barnehageplass. Det er hvert år få barn som ikke er fylt ett år på denne årstiden. Det er 167 barn med barnehageplass som ikke hadde rett på plass ved hovedopptaket høsten 2016, noe som er 26 flere barn sammenlignet med samme aldersgruppe for ett år siden. I 2016 ble retten til barnehageplass utvidet med to måneder. I 2017 er retten utvidet med ytterligere en måned, slik at alle barn født innen 30. november året før har rett til plass i fra høsten 2017. Barn født i september, oktober eller november kan velge å ta i mot plassen fra den måneden de fyller ett år.

Antall benyttede barnehageplasser

Per 01.04.16 var det totalt 5.162 barn i barnehagene. Dette er en økning på 42 barn sammenlignet med samme tid i fjor. Andel nullåringer med barnehageplass er i følge Kostra tallene økt fra 2,1 % til 3,8 %, andel barn 1-2 år er gått opp fra 78 % til 79,5 % og andelen for barn 3-5 år er gått opp fra 97,9 % til 98,1 %.

Gjennomsnittlig plass-størrelse er nå 99 %, noe som er en økning på 0,4 % på ett år. Kun 1 % av barna har mindre enn 80 % plass.

Kommunal kontantstøtte for barn 2 til 3 år

Til nå i år er det utbetalt kontantstøtte for 74 barn i snitt pr. måned. Det er 37 færre enn i de fire første månedene i fjor. Budsjettposten er på 4,55 millioner kroner og det forventes en besparelse på ca. 1,2 mill. kr isolert sett på denne posten. Det at flere 2 åringer går i barnehage øker utgiftene til barnehagedrift og dette er dermed ikke en reell besparelse. Ordningen med kommunal kontantstøtte er beregnet til å ha omtrent nøytral økonomisk effekt.

Kommunalt tilskudd til private barnehager

Budsjettert tilskudd til private barnehager er i 2017 på 447,65 mill. kr. Budsjettposten ligger an til å gå i balanse, men det er knyttet noe usikkerhet til hvor mange barn det vil være i de private barnehagene til høsten/ på telletidspunktet 15.09.

Foreldrebetaling

Det er budsjetter med 43,5 mill. kr i inntekter på foreldrebetaling i kommunale barnehager og 11,7 mill. kr til refusjoner til private barnehager for pålagte moderasjonsordninger som søskenmoderasjon, inntektsgradering og gratis kjernetid. Fra 1. mai 2015 ble det innført en nasjonal inntektsgraderingsordning der ingen familier skal betale mer enn 6 % av sin inntekt i foreldrebetaling. Det betyr at alle familier med mindre enn 500.500 kr i samlet skattbar inntekt har rett på lavere foreldrebetaling. Familier uten skattbar inntekt får dermed gratis barnehageplass. Det er ca. 830 barn som har vedtak om redusert foreldrebetaling, noe som

utgjør ca. 16 % av barna. Barn på 3, 4 og 5 år der familien har lavere enn 417.000 kr i skattbar inntekt får i tillegg gratis kjernetid/ 20 timer gratis barnehage per uke.

Samlet sett er prognosen på budsjettpostene som har med foreldrebetaling 1,2 mill. kr i underskudd.

Tilrettelagte tiltak for barn med særlige behov, spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven og minoritetsspråklige tiltak

Tilrettelagte tiltak har et samlet underskudd på 1,7 mill. kr per 30. april.

Antall barn som har fått sakkyndig vurdering fra PPT og som har fått rett til spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens §19A er økt fra 146 barn pr 15.12.16 til 196 barn pr 30.04.17. Det vil si en stor økning med 50 flere barn i barnehage og 2 flere barn som mottar spesialpedagogisk hjelp i hjemmet. I tillegg kommer tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne, medisinske hjelpebehov og særlig oppfølging/tilsyn. Eibi-metoden for barneautisme er en kostnad på 7 mill. kr årlig.

Totalt sett rapporterer Pedagogisk støtteenhet om et forventet underskudd ved årets slutt på 4,5 mill. kr, forutsatt at ansvaret for dekning av 1,5 mill. kr for barn med omfattende medisinske behov på Lillebølgen/SMI-skolen blir løst.

Økt barnehagetilbud på Havlimyra

Etter årets opptak er det behov for å øke barnehagetilbudet på Justneshalvøya allerede i år. Rådmannen foreslår å forsere utbygging på Havlimyra barnehage med 46 nye plasser fra høsten 2017, selv om det er planlagt med utbygging senere i handlingsprogramperioden.

Drift 5 måneder 2017: På årsbasis vil et barnehagetilbud med 46 plasser ha nettoutgifter på ca. 7 mill. kr inkl. strøm og renhold. Det er ikke medregnet etablering/inventar samt husleie for brakkemoduler, som er ukjent pr. dags dato. Det er beregnet at oppvekst-barnehage kan finansiere ca. 3 mill. kr, som er beregnet kostnad for høstens 5 måneder, fra årets budsjett eller ved bruk av sektorens disposisjonsfond på barnehage. Finansiering av etableringskostnader inkl. tilrigging, inventar/utstyr og husleie for brakkemoduler må innarbeides i 2. tertialrapport.

Drift - Skole

Status ved 1. tertial 2017 - Skole

Ved avslutning av budsjettåret 2016 viste regnskapet for skole et overskudd på 7,2 mill. kr etter avsetning til bundne fond. Netto disposisjonsfond til skole pr 01.01.17 er positivt og utgjør 25,3 mill. kr, der den enkelte resultatene har en positiv eller negativ andel i fondet. Overføring av mer- eller mindreforbruk følger av delegasjonsprosjektet og er avgjørende for resultatenehetenes styring og langsiktige økonomiske planlegging.

Oppvekstdirektøren har også i år vurdert nivået på enhetenes disposisjonsfond og har i samråd med enhetsleder foretatt en omfordeling av av 2,0 mill. kr fra Kongsgård skolesenter til det sentrale disposisjonsfondet.

Det forventes at de enheter som har et negativt disposisjonsfond iverksetter tiltak for å komme i økonomisk balanse. Fokuset på økonomistyring og forventningen om å komme i økonomisk balanse er også understreket i tildelingsbrevet til skolene/enhetene for budsjettåret 2017.

Økonomisk oversikt - Skole

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren skole						
Art	Tekst	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk % av årsbud.
10	Lønn og sosiale utgifter	392 941	347 110	-45 831	949 050	41,4 %
20	Kjøp av varer og tjenester komm.	47 670	49 234	1 565	155 827	30,6 %
30	Kjøp av varer og tjenester	0	0	0	22 925	0,0%
40	Overføringsutgifter	10 949	2 925	-8 025	46 438	23,6 %
50	Finansieringsutgifter	84	28	-56	84	
Sum utgifter		451 645	399 298	-52 347	1 174 324	38,5 %
60	Salgsinntekter	-24 103	-22 030	2 073	-60 552	39,8 %
70	Refusjoner uten sykepenger	-70 751	-12 587	58 164	-57 397	123,3 %
71	Sykepenger	-11 301	0	11 301	0	
80	Overføringer	-5	-255	-249	-700	0,8 %
90	Finansinntekter	-8 546	-8 537	8	-8 537	
Sum inntekter		-114 706	-43 408	71 298	-127 186	90,2%
Netto utgift		336 939	355 889	18 950	1 047 138	32,2 %

Forbruk og budsjett per 1. tertial 2017 - Skole

Netto årsramme for skole per 1. tertial 2017 er på 1 047,1 mill. kr.

Resultatet per 1. tertial 2017 viser et samlet mindreforbruk på 18,9 mill. kr.

Samlet forbruk i prosent av årsbudsjettet per 1. tertial 2017 viser følgende utvikling over år:

1. tertial - forbruk i % årsbudsjett	2017	2016	2015	2014	2013	Gjennomsnitt
Lønnsutgifter ekskl. refusjoner	41,4 %	41,3 %	40,6 %	40,6 %	40,4 %	40,9 %
Netto resultat	32,2 %	33,5 %	37,2 %	34,5 %	36,3 %	34,7 %

Tabellen over viser at forbruksprosenten for lønn i forhold til årsbudsjett per 1. tertial 2017 ligger litt over forbruksprosenten per 1. tertial 2016. Dette kan hovedsakelig forklares med høyere lønnsutgifter knyttet økningen i de statlige tilskuddene til økt lærertetthet.

Forbruksprosenten for samlet nettoutgift er noe lavere enn per 1. tertial 2016. Dette skyldes noe lavere utgifter ført i driften per 1. tertial samt en økning i mottatte statlige tilskudd til økt lærertetthet og til Kongsgård skolesenter.

Årsprognose - Skole

Samlet årsprognose, justert for avsetning til bundne fond, tilsier et resultat nær balanse i 2017. Prognosen bygger på innrapporterte prognoser fra skolene/enhetene og sentrale vurderinger.

Økonomisk oversikt fordelt etter virksomhet - Skole

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren barnehage					
Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
Grunnskolevirksomhet	321 997	310 541	-11 455	900 573	35,8 %
Sentrale poster	-4 933	11 027	15 960	54 575	-9,0 %
PP-tjenesten	8 835	8 574	-261	23 817	37,1 %
Skolefritidsordningen	6 143	5 215	-928	15 731	39,0 %
Kongsgård skolesenter, voksenopplæring	4 898	20 532	15 634	52 442	9,3 %
Sum	336 939	355 889	18 950	1 047 138	32,2 %

Grunnskolevirksomhet

Oversikten over grunnskolevirksomheten inkluderer grunnskolene som får budsjett via tildelingsmodellen (ekskl. skolefritidsordningen), sentrale grunnskolerelaterte avsetninger, Pedagogisk senter, Mottaksskolen, morsmålsundervisningen, leirskolevirksomhet, svømmeundervisning, hørselsavdelingen og Alternative skoletilbud.

Grunnskolevirksomheten viser per 1. tertial 2017 et samlet merforbruk på 11,5 mill. kr.

Resultatet må blant annet justeres for følgende forhold:

- Etterslep i overføring av sykelønnsrefusjon (ca. 5,2 mill. kr)
- Avsatt men ikke fordelt midler til Seniortiltak 4 måneder (ca. 2,5 mill. kr)
- Ikke mottatt øvingslærerrefusjon fra UiA 4 måneder (ca. 1,9 mill. kr)
- Ikke mottatt statlige vikarmidler (ca. 4,5 mill. kr)
- Andre avvik mellom faktisk forbruk/inntekter og periodisert budsjett

Det forventes at grunnskolevirksomheten oppnår et økonomisk resultat for året som ligger nær balanse.

Fra og med høsten 2015 har 1-4 trinn fått øremerket statstilskudd til økt lærertetthet. For 2017 er det mottatt 20,3 mill. kr. Midlene fordeles etter elevtall på 1.-4. trinn med føringer om å styrke grunnleggende ferdigheter i lesing og regning på 2. trinn, som direkte oppfølging av resultater etter kartleggingsprøver på 1. trinn i lesing og regning.

Fra og med høsten 2013 har også 5 ungdomsskoler mottatt statstilskudd til økt lærertetthet. Denne tilskuddsordningen avsluttes våren 2017.

Grunnskolevirksomheten har et samlet disposisjonsfond på 11,0 mill. kr.

Sentrale poster

De sentrale postene inkluderer blant annet Oppvekstdirektørens stab, skoleskyss, sentrale IT-midler, personaltiltak, politisk virksomhet, særskilte tiltak og statlig tilskudd til økt lærertetthet.

Per 1. tertial 2017 viser de sentrale postene et overskudd på 15,9 mill. kr.

Overskuddet skyldes hovedsakelig at det allerede er mottatt og inntektsførte statsmidler til økt lærertetthet i 2017. Midlene avsettes sentralt og overføres månedlig til skolene.

Det styres mot tilnærmet balanse på de sentrale postene i 2017. Sentrale poster har et positivt disposisjonsfond på 10,0 mill. kr.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Resultatet for PPT viser et merforbruk på 0,3 mill. kr per 1. tertial 2017.

PPT forventer et merforbruk på om lag 0,4 mill. kr i 2017 hovedsakelig knyttet til merutgifter på driften. PPT har et positivt disposisjonsfond 1,1 mill. kr. PPT tilføres 333.000 kr fra Barnehage som følge av lovendring om ikke fritak fra foreldrebetaling når barnet har vedtak om spesialpedagogisk hjelp og PPTs nye systemansvar for barnehage.

Skolefritidsordningen

Resultatet per 1. tertial 2017 viser et merforbruk på 0,9 mill. kr.

Det styres mot tilnærmet balanse i 2017.

Kongsgård skolesenter - voksenopplæring

Resultatet per 1. tertial 2017 viser samlet sett et overskudd på 15,6 mill. kr.

Overskuddet skyldes tidlig mottak av statlige tilskudd.

Det styres mot tilnærmet økonomisk balanse i 2017.

Kongsgård skolesenter har et positivt disposisjonsfond på 3,3 mill. kr.

I tillegg er det tidligere år mottatt statstilskudd for elever som ikke har møtt til undervisning.

Det jobbes aktivt med å følge opp og motivere denne deltakergruppen til å møte.

Skolesenteret må derfor ha midler i reserve til å dekke undervisningsutgifter når disse møter.

Drift – Barne- og familietjenester

Status ved 1. tertial 2017 – Barne- og familietjenester

Tjenesten har et samlet et regnskapsført merforbruk på -11,294 mill. kr. per 1. tertial. Hovedårsaken er manglende tilskudd til enslige mindreårige fra IMDI på 16,5 mill. kr.

Økonomisk oversikt - Barne- og familietjenester

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren Barne- og familietjenester						
Art	Tekst	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk % av årsbud.
10	Lønn og sosiale utgifter	103 704	103 917	213	286 565	36,2 %
20	Kjøp av varer og tjenester komm.	19 446	19 522	76	53 632	36,3 %
30	Kjøp av varer og tjenester	3 166	3 042	-124	38 739	8,2 %
40	Overføringsutgifter	9 640	9 701	61	19 444	49,6 %
50	Finansieringsutgifter	1	0	-1	0	0 %
Sum utgifter		135 957	136 182	225	398 380	34,1 %
60	Salgsinntekter	-196	-37	159	-720	27,3 %
70	Refusjoner uten sykepenger	-26 019	-24 311	1 708	-90 876	28,6 %
71	Sykepenger	-2 930	0	2 930	0	0
80	Overføringer	-235	-16 551	-16 317	-76 504	0,3 %
90	Finansinntekter	-3 322	-3 322	0	-3 322	100 %
Sum inntekter		-32 702	-44 221	-11 519	-171 422	26,1 %
Netto utgift		103 255	91 961	-11 294	226 958	45,5 %

Årsprognose – Barne- og familietjenester

Barn- og familietjenestene styrer samlet mot et underskudd på 2,05 mill. kr i 2017. Underskuddet skal dekkes av tjenestens disposisjonsfond.

Økonomisk oversikt fordelt etter virksomhet – Barne- og familietjenester

Tall i 1000-kroner

1. tertialrapport 2017 – Oppvekstsektoren Barne- og familietjenester					
Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
Adm. stab	10 403	9 628	-775	17 263	60,3 %
Barnevern	47 639	46 870	-769	136 988	34,8 %
Tjenester til enslige mindreårige	26 864	17 298	-9 565	21 106	127,3 %
Familiens hus	18 349	18 165	-184	51 801	35,6 %
Sum	103 255	91 961	-11 293	226 958	45,5 %

Adm. /Stab

Har et merforbruk på 0,775 mill. kr pr 1. tertial. Dette avviket skyldes i hovedsak tre forhold. Stab har et overforbruk på 0,4 mill. kr ved etableringen av Familiens hus på Strømme. Da Oppvekst fikk økte husleiekostnader ved etablering av familiens hus på Trekanten og i Aquarama, ble ikke sektoren fullt ut kompensert for dette. Pr. 1. tertial har vi et overforbruk på 0,5 mill. kr på husleiekostnader. Stab vil ha et underskudd ved slutten av året på 1 mill. kr som vil bli finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

Barneverntjenesten

Samlet har barneverntjenesten i Kristiansandsregionen et overforbruk på 0,769 mill. kr. Kristiansand kommunes andel av dette er et overforbruk på -0,103 mill. kr, og det følgende forklarer avviket for Kristiansand kommune.

Alarmtelefonen som er statlig finansiert har et underforbruk på 0,39 mill. kr, og forbedrer barnevernets resultat. Trekker vi bort dette, har barneverntjenesten et overforbruk på 0,49 mill. kr.

Tjeneste 244 (barnevern administrasjon) har et underforbruk på 0,455 mill. kr. Dette er et sammensatt avvik. Noen avdelinger har vakante stillinger og går med underforbruk. Barnevern stab har et overforbruk på 0,1 mill. kr samlet. Her inngår et overforbruk på innkjøp av IT utstyr på 0,3 mill. kr som er innkjøp av nettbrett til Mobilt barnevern. Periodisering gjør at avviket fremstår lavere enn det faktisk er. Barnevernet har fått midler av Fylkesmannen til digitalisering og vil bruke 0,15 mill. kr av disse til nettbrettene. De resterende 0,15 mill. kr vil bli dekket ved bruk av disposisjonsfond.

Tjenesten 251 (tiltak i hjemmet) har et overforbruk på 0,305 mill. kr. Forsvarlighetskravet og myndighetskravene er sterkt styrende i forhold til krav barn og deres familie har på forsvarlig tiltaksarbeid i hjemmet. Barneverntjenesten har over tid hatt sterkt fokus på endringstiltak for å unngå å flytte barn ut av hjemmet og har arbeidet mye med fokus på å høyne kvaliteten i tiltaksarbeid – både blant ansatte i tiltaksavdelingen men også blant kontaktpersonene på områdebarnevernet. Tiltaksavdelingen har ikke kapasitet til å jobbe med så mange barn/unge som det til enhver tid er behov for derfor har det vært behov for å kjøpe tjenester fra private aktører.

Det er også et overforbruk på bidrag til barnehage og SFO. Barneverntjenesten skal i hovedsak ikke betale disse utgiftene. De aller fleste barn i barneverntjenesten vil ha rett til gratis barnehage eller redusert foreldrebetaling. Det har vært noe vanskelig å avslutte vedtakene midt i barnehageåret, men det vil ikke bli igangsatt nye.

Tjenesten 252 (tiltak utenfor hjemmet) har et overforbruk på 0,65 mill. kr. Enslige mindreårige står for overforbruk på 0,3 mill. kr til lønn og fosterhjemsutgifter, som vil bli dekket av statlige midler ved slutten av året. Det resterende avviket skyldes to ting. Det første er at det ble kostnadsført for lite til Bufetat for 4. kvartal i 2016 som blir belastet i 2017. I tillegg ble det startet opp en del fosterhjem på slutten av året som det ikke ble tatt høyde for da budsjettet ble lagt. Det kan være store svingninger innenfor denne tjenesten, så foreløpig meldes det om balanse.

Tjeneste 242, kriminalforebyggende team, er i balanse.

Barnevernsvakta har hatt en foreldet vaktjournal som skal byttes ut i år. Visma har vunnet anbud om å levere nytt system. Dette vil ha en kostnad på 0,3 mill. kr og vil bli dekket av tjenestens disposisjonsfond.

Tjenester for enslige mindreårige flyktninger

Merforbruk på -9,565 mill. kr. Avviket skyldes at tilskuddet til enslige mindreårige fra IMDI ikke har kommet enda. Det skulle vært sendt ut til kommunene i mars, men på grunn av endringer i IMDIs saksbehandlingssystem er dette noe forsinket.

Det har kommet endrede forutsetninger etter at handlingsprogram for 2017-2020 ble vedtatt. Stortinget vedtok i behandlingen av statsbudsjettet å gå over fra refusjonsordning til stykkprisfinansiering. I tillegg har anmodningen om antall bosettinger blitt halvert siden november 2016. Kristiansand kommune skal bosette 10 enslige mindreårige i 2017, som også vi redusere inntektene med omlag 7-8 mill. kr. Det skal legges ned fire boliger i 2017, men en nedtrapping av tilbudet vil ta tid, så det er lite gevinst å hente ut i år. I HP ble det lagt

inn enn ramme på 21,107 mill. kr til tjenester til enslige mindreårige. Nye beregninger viser at kostnadene vil bli enda høyere og rådmannen foreslår å styrke tjenesten med 2,8 mill. kr.

Familiens hus

Familien hus har et merforbruk på 0,184 mill. kr. per 1. tertial. Tjenesten får tilskudd fra Fylkesmannen til å dekke 40 % av utgiftene til to psykologstillinger. Tjenesten har ikke nok midler til å dekke sin egen andel og vil ende opp med et overforbruk på 0,6 mill. kr som i år dekkes inn av tjenestens disposisjons fond.

Sykefraværstatistikk

Sykefraværet viser følgende utvikling i prosent:

Barnehage

År	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Hele året
2017	11,2				
2016	12,0	11,4	7,8	9,7	10,5
2015	12,4	10,4	8,0	10,9	10,4
2014	14,3	11,6	8,6	12,5	11,8
2013	12,9	11,4	7,8	12,0	11,0
2012	13,2	9,7	9,1	12,5	11,2
2011	12,0	10,8	7,2	10,7	10,2

	1. kvartal 2017
Korttidsfravær	2,8
Langtidsfravær	8,4

Skole

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Hele året
2017	7,2				
2016	7,1	6,4	4,3	6,3	6,0
2015	7,3	6,4	5,0	6,9	6,4
2014	8,0	6,4	4,2	6,6	6,3
2013	8,3	7,1	5,0	6,7	6,8
2012	8,4	6,6	4,6	7,8	6,9
2011	7,8	6,4	4,4	7,2	6,4

	1. kvartal 2017
Korttidsfravær	2,3
Langtidsfravær	4,9

Barne- og familietjenester

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Hele året
2017	7,4				
2016	8,0	7,9	7,3	8,7	8,0
2015	10,3	7,9	8,4	6,8	8,3
2014	10,4	9,5	10,6	9,8	10,1
2013	8,1	8,1	8,4	8,3	8,2

	1. kvartal 2017
Korttidsfravær	1,7
Langtidsfravær	5,7

Kommentar

Sykefraværet per 1. kvartal 2017 viser en nedgang i sykefraværet på barne- og familietjenester og barnehage i forhold til tilsvarende periode i 2016. På skole inkludert SFO er situasjonen tilnærmet uendret. Arbeidet med å redusere sykefraværet har fortsatt høy prioritet, særlig i barnehage og innenfor barne- og familietjenester.

Investering

Status investeringsprosjekter

Barnehage

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 1. tertialrapport 2017	Total bevilgning 1. tertialrapport 2017	Avvik
4200001	Ombyggingstiltak - barnehager	737 560	871 797	134 237
4200004	Bygningsmessige invest.tiltak	3 034 915	3 000 000	-34 915
4200005	Voietun barnehage- forbedringstiltak ute	81 894	0	-81 894
4200013	Taremareskogen barnehage - oppgradering uteområde	153 451	0	-153 451
4200014	Øvre Slettheia bhg. - oppgradering uteområde	21 044	0	-21 044
4200016	Havlimyra barnehage - oppgradering	190 812	0	-190 812
4200019	Ravnedalen barnehage - oppgradering uteområde	88 294	0	-88 294
4200020	Kløvergården barnehage - oppgradering	170 115	0	-170 115
4200021	Linerla barnehage- oppgradering inne	-5 828	0	5 828
4200022	Roligheten gård bhg. - oppgradering uteområder	5 019	0	-5 019
4200023	Linerla barnehage- oppgradering ute	56 055	0	-56 055
9386020	Øvre Slettheia Barnehage, oppstart 2010	1 201 504	1 201 505	1
Sum		5 734 835	5 073 302	-661 533

Investeringsprosjekter

Igangsatte prosjekter som har underskudd dekkes av barnehagens egne disposisjonsfond, når tiltaket er gjennomført. Enkelte av investeringsprosjektene kan sannsynligvis avsluttes i 2. tertial.

Prosjekt 4200022 - Roligheden Gård barnehage: Barnehagen foreslår å oppgradere uteområdet for totalt 0,650 mill. kr, og kan finansieres av barnehagens disposisjonsfond. Tiltaket kan godkjennes innenfor fullmakten til Oppvekststyret. Følgende tiltak er planlagt: Sette opp gjerde med to porter i område mot Marvika, slik at det blir utvidet uteområde for både avdelinger ved Låven og Roligheden. Området er regulert for denne aktivitet, og støttes av KNAS som grunneier og Parkvesenet. Videre er det plan om utvikling av uteområdet for den gamle barnehagen (store barn), tilføre uteområdet elementer som gir mer og variert utelek med blant annet klatrevegg, dekktrapp, små lekehytter m.m. som tilfører leken noe positivt.

Skole

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 1. tertialrapport 2017	Total bevilgning 1. tertialrapport 2017	Avvik
4700003	Utendørsarbeider ved skolene (løpende bevilgning)	9 780 820	12 981 766	3 200 946
4700015	EDB-utstyr sekt. 2 underv. (løpende bevilgning)	31 156 306	35 574 287	4 417 981
9010040	Fagerholt skole, oppstart 2013	7 346 307	7 150 000	-196 307
9090040	Justvik skole - Byggekostnader OPS	0	9 000 000	9 000 000
9141010	Torridal 1-7, skolestart 2016	3 790 090	3 756 000	-34 090
Sum		52 073 523	68 462 053	16 388 530

Omgjøring av driftsmidler til dekning av merutgifter investering

Merforbruket på prosjekt 9010040 Fagerholt skole inventar, oppstart 2013 på -196 307 kr dekkes er foreslått dekket ved omgjøring av driftsmidler fra ansvar 72200 Fagerholt skole

Det foreslås omgjøring av driftsmidler på ansvar 71500 Vardåsen skole med 300 000 kr til dekning av merutgifter til opparbeiding av uteområder for småskoletrinnet på prosjekt 4700003 Utendørsarbeider ved skolene. Midlene overføres til sentralt ansvar 70001, prosjekt 4700003, tjeneste 22200 på art 023000.

Oppvekstsektoren ber om følgende forskuttering av spillemiddelprosjekter ved behandlingen av 1. tertialrapport for 2017:

Ve skole – prosjekt 4710062 Anlegg for bevegelse/klatretau

Budsjettert kostnad for prosjektet er på 438 000 kr inkludert spillemidler.

Spillemiddelandelen utgjør 219 000 kr. Prosjektet er godkjent og påbegynt.

Vi ber om at det forskutteres spillemidler på prosjekt 4710062 med 219 000 kr.

Vardåsen skole – prosjekt 4710054 Rehabilitering flerbruksløkke

Budsjettert kostnad for prosjektet er på 514 000 kr inkludert spillemidler.

Spillemiddelandelen utgjør 257 000 kr. Resterende finansieres av kommunale investeringsmidler. Prosjektet er ferdigstilt og det søkes om forskuttering av spillemidler før det foretas en regnskapsmessig avslutning.

Vi ber om at det forskutteres spillemidler på prosjekt 4710054 med 257 000 kr.

Oddemarka skole – prosjekt 4710047 Flerbruksbane

Budsjettert kostnad for prosjektet er på 454 000 kr inkludert spillemidler.

Spillemiddelandelen utgjør 227 000 kr. Resterende finansieres av kommunale investeringsmidler. Prosjektet er ferdigstilt og det søkes om forskuttering av spillemidler før det foretas en regnskapsmessig avslutning.

Vi ber om at det forskutteres spillemidler på prosjekt 4710047 med 227 000 kr.

Sjøstrand skole – prosjekt 471005 Rehabilitering ballbinge

Budsjettert kostnad for prosjektet er på 250 000 kr inkludert spillemidler.

Spillemiddelandelen utgjør 125 000 kr. Resterende finansieres av kommunale investeringsmidler. Prosjektet er ferdigstilt og det søkes om forskuttering av spillemidler før det foretas en regnskapsmessig avslutning.

Vi ber om at det forskutteres spillemidler på prosjekt 4710051 med 125 000 kr.

Barne- og familietjenester

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 1. tertialrapport 2017	Total bevilgning 1. tertialrapport 2017	Avvik
4260001	Familia, datasystemet for barnevernet	0	40 000	40 000
9502030	Modulbygg Strømme senter med mer	785 000	0	-785 000
Sum		785 000	40 000	-745 000

Avsluttede prosjekter

Barnehage

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 1. tertialrapport 2017	Total bevilgning 1. tertialrapport 2017	Avvik
9362010	*Bamsebo barnehage, oppstart 2010	1 020 845	1 020 845	0
Sum		1 020 845	1 020 845	0

Skole

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 1. tertialrapport 2017	Total bevilgning 1. tertialrapport 2017	Avvik
4700012	EDB-utstyr sekt. 2-adm	76 511	83 309	6 798
4700023	Skolebehovsplan	225 536	301 705	76 169
Sum		302 047	385 014	82 967

Gjenværende midler på prosjekt 4700012 overføres til prosjekt 4700015 EDB-utstyr sektor 7 oppvekst skole.

Gjenværende midler på prosjekt 4700023 Skolebehovsplan overføres til prosjekt 4700003 Utendørsarbeider ved skolene

Barne- og familietjenester

Ingen avsluttede prosjekter per 1. tertial 2017.

Sak 33/17: Frivillighetsmelding 2017

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 24052017, Sak 54/17, Frivillighetsmelding 2017

Vedtak HELSOS, 23052017, Sak 33/17, Frivillighetsmelding 2017

Vedtak KULTUR, 26042017, Sak 42/17, Frivillighetsmelding 2017

Frivillighetsmelding 2017 - digital.pdf

Prosedyre for gjennomføring av generaldebatter i bystyret.pdf



Dato 7. april 2017
Saksnr.: 201704818-1
Saksbehandler Jørgen Skauge

Saksgang	Møtedato
Kulturstyret	26.04.2017
Helse- og sosialstyret	23.05.2017
Oppvekststyret	23.05.2017
Kulturstyret	24.05.2017
Bystyret	31.05.2017

Frivillighetsmelding 2017

Kristiansand kommunes første frivillighetsmelding ble vedtatt av bystyret 12. mai 2010. I Handlingsprogrammet 2016-2019 ble det vedtatt et verbalforslag om å oppdatere frivillighetsmeldingen. Under behandling av Handlingsprogram 2017-2020, ble det vedtatt et verbalforslag hvor bystyret ba om utredning av stilling som tverrsektoriell frivillighetskoordinator i forbindelse med revideringen av frivillighetsmeldingen. Kulturdirektøren har hatt ansvaret for revideringen.

Frivillighetsmeldingen 2017 skal opp til generaldebatt i bystyret 31. mai. Formannskapet vedtok onsdag 22. mars prosedyre for gjennomføring av generaldebatter i bystyret (se vedlegg 2). Meldingen skal ferdigstilles av administrasjonen i god tid før generaldebatten slik at hovedutvalget både kan gjennomføre en førstegangsbehandling med valg av saksordfører og en andregangsbehandling med innstilling til bystyret.

Målsettingen er at alle partiene i bystyret kan enes om ett felles dokument, med fellesmerknader og mindretallsmerknader, som det deretter kan voteres over en bloc. Samtlige partier i bystyret involveres og gis mulighet til å komme med innspill. De mindre partiene skal få mulighet til å komme med innspill som kan inkluderes i flertallsmerknadene eller eventuelt tas med som mindretallsmerknader.

Arbeidet med å samordne partienes merknader skal ledes av en politisk saksordfører som velges av hovedutvalget. Saksordføreren kan få sekretærstøtte fra administrasjonen etter nærmere avtale med Rådmannen.

Forslag til vedtak

[Kulturstyret velger som saksordfører for Frivillighetsmeldingen 2017.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:

1. Frivillighetsmeldingen 2017
2. Prosedyre for gjennomføring av generaldebatter i bystyret

Sak 34/17: Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse

Vedlegg

Vedtak FORMAN, 07062017, Sak 79/17, Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse

Vedtak OPPVEK, 23052017, Sak 34/17, Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse



Dato 5. mai 2017
Saksnr.: 201705514-1
Saksbehandler Gro Holte

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
23.05.2017
07.06.2017

Høring om endring i barnehageloven- Krav til norskspråklig kompetanse

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov 17 juni om barnehager med høringsfrist 19.juni 2017.

De ansatte og deres norskferdigheter er avgjørende for hvor godt barn kan utvikle sitt språk i barnehagen. For å bedre barnas mulighet til å utvikle sine språkferdigheter foreslår regjeringen å lovfeste et krav om tilfredsstillende norskspråklige kunnskaper for å kunne ansettes som assistent i barnehage.

I dag foreligger krav til norskspråklige kunnskaper for alle med utenlandsk fagbakgrunn som søker stilling som styrer eller pedagogisk leder, men ikke for barnehageassistenter. Departementet foreslår at alle minoritetsspråklige søkere til assistentstillinger må beherske norsk språk på nivå B1 muntlig og nivå A2 skriftlig (Europarådets nivåskala for språk (CEFR)), dersom de skal ansettes i barnehagen. Forslaget begrenser seg til ansatte som er i direkte kontakt med barna, som regnes inn i barnehagens grunnbemanning. Språkkravet vil ikke gjelde dem som allerede er ansatt i barnehagen og har dermed ikke tilbakevirkende kraft.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der barna skal få gode aktivitet og utviklingsmuligheter, jf §§ 1 og 2. Loven krever også at barnehagen skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, jf § 2.

Kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. I rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver fremheves språklig kompetanse som en viktig del av barnehagens læringsmiljø.

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

I forskriften beskrives klare forventninger/krav til personalet i arbeidet med å fremme barns språkutvikling og læring.

Oppfyllelsen av disse kravene forutsetter at alle ansatte i barnehagen har en tilfredsstillende norskspråklig kompetanse.

Ved å lovfeste krav til at søker til assistentstilling mener departementet at man vil sikre at denne viktige ansattgruppen har tilfredsstillende norskspråklige ferdigheter med tanke på de oppgavene de skal utføre.

Departementet fremlegger 2 alternative måter å innrette kravet til norskspråklige ferdigheter på.

1. Søkere må ha bestått norskprøve på nivå B1 muntlig og A2 skriftlig.
2. Søkere må ha tilfredsstillende norskferdigheter. Med tilfredsstillende språkferdigheter menes norskferdigheter tilsvarende nivå B1 muntlig og A2 skriftlig.

Disse kravene er ikke like strenge som de som gjelder ansettelse av pedagogiske ledere og styrere. Disse må etter dagens regelverk fremlegge dokumentasjon på at de har norskspråklig kompetanse på et høyere nivå (CEFR).

Kravene som fremlegges for assistenter tilsvarer kravene som stilles til de fleste grupper som ønsker norsk statsborgerskap.

Departementet mener at kravene ikke er unødvendige strenge og dermed heller ikke vil føre til at kvalifiserte og motiverte søkere holdes utenfor arbeidslivet.

Forslag til vedtak

1. [Kristiansand kommune støtter forslaget om å lovfeste krav til norskspråklig kompetanse for ansettelse av assistenter i barnehage.](#)
2. [Kristiansand kommune vurderer alternativ 1 som best til å innrette kravet til norskspråklige ferdigheter på.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Høringsnotat

Bakgrunn for saken

1. Om høringen

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov 17 juni om barnehager med høringsfrist 19.juni 2017.

Høringsnotatet inneholder forslag om å innføre krav om tilfredsstillende norskspråklig kompetanse i stilling som assistent i barnehage med annen språkbakgrunn enn norsk, samisk, svensk, dansk, islandsk eller færøysk som morsmål.

Regjeringen har i sin politiske plattform uttrykt en ambisjon om å hjelpe barn med svake språkferdigheter.

De ansatte og deres norskerferdigheter er avgjørende for hvor godt barn kan utvikle sitt språk i barnehagen. For å bedre barnas mulighet til å utvikle sine språkferdigheter foreslår regjeringen å lovfeste et krav om tilfredsstillende norskspråklige kunnskaper for å kunne ansettes som assistent i barnehage.

Forslaget vil også imøtekomme Stortingets vedtak om å «utarbeide forslag til endring i barnehageloven som sikrer at ansatte i offentlige og private barnehager behersker norsk språk.» (jf. vedtak 796 i tilknytning til Innst. 348S (2015-2016))

I vedtaket ba Stortinget også regjeringen om å legge frem forslag som sikrer at ansatte i samiske barnehager behersker samisk språk.

Erfaringene fra barnehagen er viktig for barns videre utdanning og arbeidsliv og for den enkeltes mulighet til å nå sine mål og utvikle sitt potensial.

Det er i dag stor variasjon i barns språkferdigheter ved skolestart.

I skoleåret 2015-2016 fikk i overkant av åtte prosent av elevene på 1-4 trinn og fem prosent av elevene på 8-10 trinn, særskilt norskopplæring etter opplæringsloven.

Det er ikke bare forskjeller i barnas utgangspunkt før de begynte i barnehagen som kan forklare den store variasjonen. Variasjonen skyldes også hvor lenge barna har gått i barnehage og kvaliteten på tilbudet barna får i barnehagen.

Kvalitetsbarnehager kjennetegnes av et rikt språkmiljø der alle barn engasjeres i stimulerende samtaler, aktiviteter, lek og samspill. Personalets kompetanse i å støtte barns språkutvikling er av vesentlig betydning.

Forskning viser at minoritetsspråklige barn er spesielt avhengig av å omgås gode norskspråklige rollemodeller, både barn og voksne.

Departementet foreslår at alle minoritetsspråklige søkere til assistentstillinger må beherske norsk språk på nivå B1 muntlig og nivå A2 skriftlig, dersom de skal ansettes i barnehagen. Forslaget begrenser seg til ansatte som er i direkte kontakt med barna. Renholdspersonalet og vaktmestere faller utenfor kravet.

Departementet ønsker høringsinstansenes innspill på hvordan språkkravet bør innrettes og behovet for unntaksregler.

2. Gjeldende rett

Barnehageloven inneholder ingen eksplisitte krav til norskspråklig kompetanse hos de ansatte.

Loven krever likevel at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet der barna kan utvikle grunnleggende ferdigheter og der barnas språk blir tatt hensyn til, jf §§ 1 og 2.

Loven krever også at barnehagen skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, jf § 2.

I forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) fremheves språklig kompetanse som en viktig del av barnehagens læringsmiljø. Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk og personalets ansvar i dette arbeidet konkretiseres. Under fagområdet «kommunikasjon, språk og tekst» beskrives klare forventninger til personalet i arbeidet med å fremme barns språkutvikling og læring.

Oppfyllelsen av disse kravene forutsetter at de ansatte i barnehagen behersker norsk språk.

Det er barnehageeier som er ansvarlig for å oppfylle kravene til barnehagen som er satt i barnehageloven med forskrifter. Barnehageeier må blant annet sikre at de ansatte, både ved ansettelse og i arbeidsforholdet, har nødvendige kvalifikasjoner for å oppfylle barnehagens mandat. Dette omfatter både formelle kvalifikasjoner som riktig utdanning for å jobbe som styrer eller pedagogisk leder, generell egnethet til å jobbe i barnehage og tilstrekkelig norskspråklig kompetanse til å oppfylle rammeplanens føringer.

Statsborgere med utenlandsk yrkeskvalifikasjoner som ønsker å arbeide som styrere eller pedagogiske ledere i Norge, må få sin utdanning godkjent av Utdanningsdirektoratet. En forutsetning for å få godkjenning er at personen har «tilfredsstillende kunnskaper, ferdigheter og innsikt i norsk språk og i norske samfunnsforhold og barnehageforhold.» Utdanningsdirektoratet har i praktiseringen av dette lagt til grunn at søkeren må dokumentere norskkunnskaper på minst nivå B2 etter det europeiske rammeverket. Kravet gjelder ikke for styrere og pedagogiske ledere med norsk, samisk, svensk, dansk, islandsk eller færøysk som morsmål.

Det foreligger ingen nasjonale språkkrav til minoritetsspråklige personer som har tatt norsk barnehagelærerutdanning. Barnehagelærerutdanningen forutsetter at minoritetsspråklige søkere kan dokumentere tilfredsstillende norskkunnskaper.

Assistentene i barnehagen utgjør 52% av personalet i barnehagene. Dette er en sammensatt gruppe som varierer mye både i alder, yrkeserfaring og realkompetanse. Barnehageloven stiller ingen krav til assistentenes kompetanse.

Undersøkelser viser at styrere oppgir at en eller flere av de ansatte har utilstrekkelig norsk kunnskaper til å kommunisere godt med barn, foreldre eller kollegaer. Det fører ofte til misforståelser som igjen kan føre til frustrasjoner og konflikter.

Andelen 1-5 åringer med minoritetsspråklig bakgrunn har økt både i befolkningen og i barnehagen

Evaluering viser at i de barnehagene med en høy andel ansatte med innvandrerbakgrunn så er det en høy andel barn som skårer bekymringsfullt lavt på lesetest i førsteklasse. Forskerne påpeker at det ikke trenger å være en årsakssammenheng. Andre variabler som personalets utdanningsnivå, kan også ha betydning. Jo høyere andel ansatte med høy utdanning, jo færre av barna skårer bekymringsfullt lavt.

3. Departementets vurderinger og forslag

Assistentene utgjør en stor andel av barnehagens grunnbemanning og har en viktig rolle i det daglige arbeidet i barnehagen. Assistentene er i direkte kontakt med barna gjennom hele dagen og er den ansattgruppen som ofte er mest sammen med barna. Departementet mener derfor at det er viktig at også assistentene, i likhet med pedagogiske ledere og styrere, behersker språket på en god måte.

Språkkravet er utformet slik at det ikke vil gjelde dem som allerede er ansatt i barnehagene og har dermed ikke tilbakevirkende kraft.

Departementet foreslår at språkkravet skal gjelde alle som arbeider i barnehagen uavhengig av lengden på ansettelsesforholdet. Det betyr at språkkravet også vil gjelde vikarer og andre på korttidsengasjement.

Gjennom forskriften om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehager fra annen stat, stilles det allerede et krav til norskspråklige ferdigheter. Etter dagens regelverk må disse fremlegge dokumentasjon som viser at de behersker norsk på nivå B2. Det er forståelig og nødvendig at det stilles strenge språkkrav til ansatte som skal lede den pedagogiske virksomheten.

Assistentene har en viktig rolle i barnehagene, men er likevel ikke tillagt de samme oppgavene som pedagogiske lederne og styrerne. Dette tilsier at språkkravet ikke bør være like strengt for assistenter som for styrere og pedagogiske ledere.

Språkkravet vil ikke gjelde for dem som oppholder seg i barnehagen som en del av for eksempel arbeidstrenings tiltak eller introduksjonsprogrammet.

Departementet foreslår at kravet til norsk språklige kunnskaper skal gjelde søkere med annen språkbakgrunn enn norsk, samisk, svensk, dansk, islandsk eller færøysk som morsmål. Dersom søkere med annen språkbakgrunn enn de nevnte har gjennomført ordinær opplæring i norsk i grunnskolen eller på videregående skole og fått karakter i faget, eller har fem års relevant arbeidserfaring fra norsk barnehage eller skole, vil de ikke omfattes av kravet. Departementet forutsetter at disse søkerne gjennom skolegang eller arbeid har tilegnet seg tilfredsstillende norskferdigheter.

Departementet mener det er nødvendig å unnta de barnehagene som er etablert med siktemål om gi et barnehagetilbud på et annet språk enn norsk. Det kan for eksempel være barnehager med samisk, tysk eller fransk som hovedspråk.

For å sikre at barna i barnehagen møter ansatte med tilfredsstillende norskferdigheter foreslår departementet at søkere må ha ferdigheter som tilsvarer nivå B1 i muntlig kommunikasjon, lytteforståelse og leseforståelse, og A2 i skriftlig fremstilling etter Europarådets nivåskala for språk.

Muntlig nivå B1 kjennetegnes ved at personene kan forstå hovedpunktene i klar tekst og tale om kjente emner som ofte møter i forbindelse med arbeid, skole og fritid.

Skriftlig nivå A2 kjennetegnes ved at personen kan skrive korte, enkle beskjeder og meldinger knyttet til hverdags- og arbeidsliv og at man kan gjengi opplevelser og hendelser med enkle fraser og setninger. Disse kravene tilsvarer kravene som stilles til de fleste gruppene som ønsker norsk statsborgerskap.

Departementet mener disse kravene vil sikre at assistentene i barnehagene har et tilfredsstillende norsknivå med tanke på de oppgavene de skal utføre. Samtidig mener departementet at kravene ikke er unødvendige strenge og dermed heller ikke vil føre til at kvalifiserte og motiverte søkere holdes utenfor arbeidslivet.

Innretting av kravet til norskferdigheter

Departementet foreslår to alternative måter å innrette kravet til norskferdigheter på:

1. Søkere må ha bestått norskprøve på nivå B1 muntlig og A2 skriftlig.
2. Søkere må ha tilfredsstillende norskferdigheter. Med tilfredsstillende språkferdigheter menes norskferdigheter tilsvarende nivå B1 muntlig og A2 skriftlig.

Alternativ 1

Lovfeste krav til at søkere må ha bestått norskprøve på nivå B1 muntlig og nivå A2 skriftlig før de ansettes.

Dersom språkkravet innrettes på denne måten vil alle som søker assistentstillinger være underlagt det samme kravet uavhengig av geografi, barnehagens profil osv.

Et krav til bestått norskprøve betyr at barnehageeier ikke i like stor grad trenger å gjøre en selvstendig vurdering av søkerens språkferdigheter. Barnehageeier er likevel ansvarlig for å

sikre at den som ansettes, er i stand til å utføre de oppgavene som ansatte i barnehagen er tillagt og er egnet til å arbeide med barn.

Gjennom å kreve bestått norskprøve vil vurderingen av søkerens språkferdigheter foretas av kvalifiserte fagpersoner i motsetning til et mer skjønnsmessig krav hvor barnehageeier gjør denne vurderingen. Dette vil bidra til at søkerne får en lik og rettferdig behandling

Et krav til bestått norskprøve kan føre til mer byråkrati ved at søkerne må fremskaffe nødvendige papirer og at barnehageeier må gå gjennom denne dokumentasjonen. Det er videre grunn til å påpeke at prøvesystemet knyttet til norskprøven for innvandrere er under press. Dersom det innføres krav til bestått norskprøve for barnehageassistenter vil dette medføre et ytterligere press på prøvekapasiteten. Forslaget kan i noen tilfeller skape utfordringer for barnehageeiere ved at de kan få problemer med å rekruttere assistenter dersom ingen av søkerne har eller får gjennomført norskprøven.

Departementet vurderer det som vanskelig å gi konkrete anslag på hvilke konsekvenser forslaget kan få for blant annet rekruttering.

I noen områder vil søkermengden og kvaliteten på søkerne være god, og det vil ikke være problematisk å ansette assistenter med tilstrekkelig norskspråklige ferdigheter. I andre områder kan dette være problematisk.

Søkermengden til assistentstillinger er økende og da vil et krav til dokumentert språkkunnskaper ha mindre betydning for rekruttering i og med at barnehageeier da vil kunne ha flere søkere som oppfyller språkkravet.

Alternativ 2

Lovfeste krav til at søker har tilfredsstillende norskferdigheter. Med tilfredsstillende norskferdigheter menes ferdigheter som tilsvarer nivå B1 muntlig og A2 skriftlig.

Departementet foreslår i dette alternativet at det er opp til barnehageeier å vurdere om søker har norskferdigheter som tilsvarer disse nivåene. Det betyr at det gjennom barnehageloven ikke stilles nasjonale krav om bestått norskprøve, men at det overlates til barnehageeier å vurdere om søkeren har tilfredsstillende norskferdigheter.

Barnehageeier må i sin vurdering av om søkeren har tilfredsstillende norskferdigheter sjekke ut om personen kan forstå hovedpunktene i klar tekst og tale om kjente emner som en ofte møter i forbindelse med arbeid, skole og fritid. Det må sjekkes ut om søkeren kan skrive korte og enkle beskjeder på norsk og om søkeren kort kan gjengi hendelser med enkle setninger.

Det vil være opptil barnehageeier å avgjøre om søkere til deres barnehage må fremlegge noen form for dokumentasjon eller om eier for eksempel vurdere dette i intervju.

Et slikt krav vil bety noe mindre byråkrati og sannsynligvis et mindre press på prøvekapasiteten. Et slikt krav vil åpne opp for ulik praksis ved at barnehageeiere har ulike forutsetninger for å vurdere søkerens norskferdigheter. Dette øker risikoen for usaklig forskjellsbehandling.

Behov for dispensasjoner eller unntaksordninger

Innføring av språkkrav kan bety at enkelte som ønsker å arbeide i barnehagen, ikke vil ha mulighet til dette på grunn av manglende norskferdigheter.

Det kan tenkes at barnehageeiere kun har søkere til assistentstillinger som ennå ikke har tilfredsstillende norskferdigheter.

Departementet vurderer at det kan være et behov for at språkkravet fravikes i enkelte tilfeller. Departementet foreslår derfor at eier kan ansette en søker uten bestått norskprøve eller tilfredsstillende norskferdigheter dersom det er «pedagogisk forsvarlig».

I denne vurderingen må eier blant annet vurdere det norskspråklige nivået til de som allerede er ansatt i barnehagen og barnegruppas behov for ansatte med gode norskferdigheter.

Departementet vurderer det som forsvarlig å ansette en søker uten tilfredsstillende norskferdigheter dersom søkeren deltar på tiltak eieren selv igangsetter som raskt vil heve søkerens norskferdigheter.

Forholdet til diskrimineringsforbudet

Departementet har vurdert innføring av språkkrav for minoritetspråklige assistenter i forhold til EØS- avtalen (artikkel 4 og 28) og Diskrimineringsloven om etnisitet § 6.

For at et språkkrav ikke skal rammes av forbudet mot diskriminering, må det kunne begrunnes i at kravet er nødvendig for å ivareta relevante hensyn. Departementet mener at språkkrav kan begrunnes i barnehagens formål. Barnehageloven krever at barnehagen skal utvikle barns grunnleggende kunnskaper og ferdigheter og at barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk.

Departementet mener de foreslåtte språkkravene ikke kan anses som uforholdsmessig inngripende for søkere. I departementets forslag om dokumenterte språkkrav er det lagt til grunn et krav om kunnskaper i grunnleggende norsk.

Departementet mener dette er et rimelig minstekrav for alle som skal arbeide i en pedagogisk virksomhet der tilnærmet alle barn tilbringer mye tid.

Veiledning og tilsyn

De foreslåtte språkkravene vil innebærer en ny eierplikt. Gjennom veiledning og tilsyn vil kommunen, som lokal barnehagemyndighet, dermed få i oppgave å påse at eier oppfyller denne plikten (jf Barnehageloven §§ 8 første ledd og 16 første ledd.)

Et språkkrav som skissert i alternativ 2 innebærer at det gjennom barnehageloven ikke stilles nasjonale krav om bestått norskprøve, men det overlates til barnehageeier å vurdere om søkeren har tilfredsstillende norskferdigheter. Det skal dermed legges stor vekt på eiers vurdering av om språkkravet er oppfylt.

Departementet foreslår at det kan gjøres unntak fra språkkravet dersom dette er pedagogisk forsvarlig. Det er opp til eier å vurdere om det er pedagogisk forsvarlig å ansette en søker uten bestått norskprøve eller tilfredsstillende norskferdigheter.

Ved tilsyn med eiers praktisering av unntaksregelen skal det kontrolleres at unntak fra språkkravet ikke har medført at det norskspråklige nivået blant de ansatte er lavere enn det som er nødvendig for å oppfylle minimumskravene til innhold og kvalitet i barnehageloven §§ 1,2,3 og 4 og rammeplanen.

Dersom søkeren som er unntatt fra språkkravet deltar på tiltak eller eier selv setter i gang tiltak som vil heve personenes norskferdigheter, skal det legges stor vekt på dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet mener det er vanskelig fullt ut å forutse de økonomiske og administrative konsekvensene av et språkkrav ved nyansettelser for assistenter. Forslaget omfatter en liten andel av de ansatte i barnehagene

De økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget vil i stor grad være avhengig av hvor mange assistenter som slutter i barnehagene årlig og behovet for nyansettelser som følge av dette, da forslagene ikke har tilbakevirkende kraft.

Departementet vurderer at relativt få personer vil omfattes av kravet.

Lovforslaget innebærer, slik departementet vurderer det, ingen vesentlige nye plikter for barnehageeier. Som beskrevet under gjeldende rett, har barnehageeier også i dag ansvar for at de ansatte i barnehagene har tilstrekkelig kvalifikasjoner til at barnehagen kan oppfylle sitt samfunnsmandat, herunder plikten til å utvikle barnas grunnleggende ferdigheter. Det betyr at barnehageeier også etter gjeldende rett har ansvar for å vurdere de språklige kvalifikasjonene til de som søker arbeid i barnehagen. Departementet mener derfor at forslagene ikke betyr vesentlige nye forpliktelser for barnehageeier. Departementet mener videre at et krav til bestått språkprøve (jf alternativ 1), kan være arbeidsbesparende for barnehageeier ved at kravet til en selvstendig vurdering av søkerens språklige ferdigheter ikke vil være like påkrevende når søkeren fremlegger skriftlig dokumentasjon i form av bestått norskprøve.

Kristiansand kommune støtter forslaget om å lovfeste språkkrav til assistenter som inngår i barnehagens grunnbemanning og at kravet ikke skal ha tilbakevirkende kraft.

Barnehagen er en pedagogisk institusjon som skal fremme læring, kommunikasjon og språk. Personalet skal «skape et språkstimulerende miljø for alle barn» (rammeplanen) og da er personalets kompetanse i å støtte barn i deres språkutvikling av avgjørende betydning.

Det er nødvendig at det stilles krav til personalets norskspråklige ferdigheter for at personalet skal kunne utøve arbeidet i barnehagen slik det forventes av dem i lov og forskrifter.

Kristiansand kommune mener at språkkravet må innrettes som det fremgår i **alternativ 1** og vurderer det som flg:

1. Søkere må ha bestått norskprøve på nivå B1 muntlig og nivå A2 skriftlig

Dette vil sikre at barna møter ansatte med tilfredsstillende norskspråklige ferdigheter. Et lovfestet krav gjør at alle som søker assistentstillinger vil være underlagt det samme kravet. Vurderingen av søkerens språkferdigheter foretas av kvalifiserte fagpersoner og ikke barnehageeier.

Dette vil sikre en lik og rettferdig behandling for søkere til assistentstillinger.

I og med at søkermengden på assistentstillinger er økende, at få personer vil omfattes av kravet (departementets vurdering) og at kravene som fremlegges for assistenter tilsvarer kravene som stilles til de fleste grupper som ønsker norsk statsborgerskap, vurderes det ikke som store konsekvenser fht mer byråkrati.

Språkkravene vil innebærer en ny eierplikt, men i alternativ 1 vil ikke dette bli arbeidsbelastende. Det vil det derimot bli hvis man innretter språkkravene som skissert i alternativ 2, hvor det er barnehageeier som skal vurdere om søker har tilfredsstillende norskferdigheter (skriftlig kommunikasjon, muntlig kommunikasjon, leseforståelse og lytteforståelse.)

Lokal barnehagemyndighet vil få tillagt en ekstra oppgave gjennom veiledning og tilsyn ved å påse at eier oppfyller denne plikten.

Dette vil bli enklere å etterprøve ved dokumentasjon på bestått språkprøve enn ved å påse at barnehageeier har gjort en forsvarlig vurdering av om søker har tilfredsstillende norskspråklige ferdigheter tilsvarende nivå A2 og B1.

Departementet foreslår i lovteksten ny § 18a 5 ledd at barnehageeier kan ansette søkere uten bestått språkprøve dersom det er pedagogisk forsvarlig.

Barnehageeiers forsvarlighetsvurdering må dokumenteres skriftlig slik at barnehagemyndigheten kan påse at dette er tilfredsstillende.

Dette må fremgå i merknadene til ny lovtekst.

Med bakgrunn i dette støtter Kristiansand kommune departementets forslag.

Kristiansand støtter departementets vurdering i å unnta de barnehagene som er etablert med siktemål om gi et barnehagetilbud på et annet språk enn norsk (eks. barnehager med samisk, tysk eller fransk som hovedspråk.) underlagt det samme kravet

Forslag til ny lovtekst

Alternativ 1:

§ 18 a Språkkrav

For å kunne ansettes i barnehage kreves det at arbeidssøker har bestått språkprøve. Med bestått språkprøve menes prøve i norsk språk og kommunikasjon (norsk språkprøve) som tilsvarer Europarådets nivåskala for språk (CEFR) nivå A2 i skriftlig kommunikasjon og nivå B1 i muntlig kommunikasjon, leseforståelse, og lytteforståelse.

Kravet om bestått språkprøve gjelder kun arbeidssøkere med annen språkbakgrunn enn norsk, samisk, svensk, dansk, islandsk eller færøysk som morsmål.

Kravet om bestått språkprøve gjelder ikke for arbeidssøkere til stillinger som inngår i beregningen av normen for pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning § 1.

Kravet om bestått språkprøve gjelder ikke for arbeidssøkere som har gjennomført ordinær opplæring i norsk i grunnskolen eller på videregående skole og fått karakter i faget, eller som har 5 års relevant arbeidserfaring fra norsk barnehage eller skole.

Dersom det er pedagogisk forsvarlig, kan barnehageeier ansette arbeidssøkere uten bestått språkprøve.

Alternativ 2

§ 18 a Språkkrav

For å kunne ansettes i barnehage kreves det at arbeidssøker har tilfredsstillende norskferdigheter. Med tilfredsstillende norskferdigheter menes ferdigheter som tilsvarer Europarådets nivåskala for språk (CEFR) nivå A2 i skriftlig kommunikasjon og nivå B1 i muntlig kommunikasjon, leseforståelse, og lytteforståelse. Det er opp til barnehageeier å vurdere om søker har tilfredsstillende norskferdigheter.

Kravet i første ledd gjelder kun arbeidssøkere med annen språkbakgrunn enn norsk, samisk, svensk, dansk, islandsk eller færøysk som morsmål.

Kravet i første ledd gjelder ikke for arbeidssøkere til stillinger som inngår i beregningen av normen for pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon § 1.

Kravet i første ledd gjelder ikke for arbeidssøkere som har gjennomført ordinær opplæring i norsk i grunnskolen eller på videregående skole og fått karakter i faget, eller som har 5 års relevant arbeidserfaring fra norsk barnehage eller skole.

Dersom det er pedagogisk forsvarlig, kan barnehageeier ansette søkere uten tilfredsstillende språkferdigheter.

Sak 35/17: DKS Handlingsplan 2017 - 2020

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 24052017, Sak 52/17, DKS Handlingsplan 2017 - 2020

Vedlegg DKS Handlingsplan 2017-2020.pdf

Dato 11. mai 2017
Saksnr.: 201700453-3
Saksbehandler Sjur Høgberg

Saksgang
Oppvekststyret
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
23.05.2017
24.05.2017
07.06.2017

DKS Handlingsplan 2017 - 2020

Den kulturelle skolesekken er et unikt tilbud der skolebarn og -ungdom regelmessig får profesjonelle kulturimpulser uavhengig av økonomi og andre begrensende faktorer. Dette er mulig fordi publikum er hele skoleklasser og fordi tilbudene enten leveres lokalt på skolen eller inkluderer transport til større scener og andre arrangementssteder.

En slik alminneliggjøring av profesjonelle kunstopplevelser bør ha et spesielt fokus i Kristiansand der man har nasjonale ambisjoner for sine scener, gallerier, bibliotek, museer og sine frie kunstnere. Én ting er at man skal rekruttere aktører og kunstneriske yrkesutøvere til kommunens og landsdelens kunstneriske virksomheter, en annen ting er å la den oppvoksende slekt føle affinitet, glede, engasjement ved å møte kunst av høy kvalitet. Den kulturelle skolesekken oppfattes som et godt instrument for å skape varig glede og engasjement rundt kommunens øvrige kulturelle satsning.

Skoleåret 2016/2017 var det hele 16.000 besøk ved DKS Kristiansand sine produksjoner. Dette medfører at hver elev i grunnskolen i snitt fikk overvære mer enn én produksjon i fjor. I tillegg til dette kommer fylkeskommunens DKS-tilbud.

I forslag til den 4-årige handlingsplanen er det fokus på to viktige elementer:

- Fast fordelingsnøkkel for fordeling av de kommunale produksjonsmidlene
- Eventuell overtagelse av det fylkeskommunale DKS-ansvaret

Dette vil begge være grunnleggende avgjørelser for den fremtidige retningen på DKS-tilbudet.

Forslag til vedtak

«DKS Handlingsplan 2017 - 2020» vedtas som gjeldende for den kommunale delen av Den kulturelle skolesekken i Kristiansand kommune.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg: DKS Handlingsplan 2017 - 2020

Sak 36/17: Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 23052017, Sak 28/17, Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring Høring - NOU 2017:2 - Integrasjon og tillit - Langsiktige konsekvenser av høy innvandring

Vedtak FORMAN, 07062017, Sak 80/17, Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring

høring - integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring.pdf

Vedtak OPPVEK, 23052017, Sak 36/17, Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring Høring - NOU 2017:2 - Integrasjon og tillit - Langsiktige konsekvenser av høy innvandring



Dato 3. mai 2017
Saksnr.: 201704704-2
Saksbehandler Elisabeth Engemyr

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Oppvekststyret
Formannskap

Møtedato

23.05.2017
23.05.2017
07.06.2017

Orientering - NOU2017: Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring Høring - NOU 2017:2 - Integrasjon og tillit - Langsiktige konsekvenser av høy innvandring

Sammendrag

Et eget utvalg ledet av Grete Brochmann har utredet langsiktige konsekvenser av høy innvandring. I denne utredningen ligger hovedvekten på flyktninger. Utvalget har vurdert i hvilken grad høy innvandring kan komme til å påvirke graden av samhold og tillit i Norge, og hvilken betydning større økonomisk, sosial, kulturell og verdimessig ulikhet kan ha for samfunnsutviklingen på sikt.

Utvalget har også sett på de samfunnsøkonomiske konsekvensene av høy innvandring og at en økende andel av befolkningen har innvandrerbakgrunn. I den forbindelse er det vurdert hvordan arbeidsmarked og arbeidsliv bør og vil bli tilpasset høy innvandring. Videre omhandler utredningen sammenhengen mellom velferdsordninger og innvandring, herunder utforming og dimensjonering av generelle inntektsordninger, arbeidsmarkeds- og kvalifiseringstiltak, utdanningstilbud og andre offentlige tjenestetilbud, samt spesielle ordninger for asylsøkere og flyktninger.

Kommunen står fritt til å avgi høringsuttalelse. Det anbefales ikke å avgi høringsuttalelse i denne saken da utredningen er en fakta og analyserapport.

Innholdet i rapporten er viktig for kommunens kortsiktige og langsiktige planer for flyktning og integreringsarbeidet. Derfor bør innholdet i saken bør være kjent for den politiske og administrative ledelsen i kommunen med tanke på videre planer for flyktning og integreringsarbeidet.

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar saken NOU 2017:2 Integrasjon og tillit til orientering](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

1.1 Sammendrag

Kapittel 2 Utvalgets mandat, sammensetning og arbeid

Kapitlet gir en oversikt over utvalgets mandat, sammensetning og arbeid. Noen sentrale begreper gjennomgås.

Kapittel 3 Migrasjon og demografiske hovedtrekk

Kapitlet beskriver drivkrefter for og omfanget av internasjonal migrasjon og utviklingen i antall asylsøkere og flyktninger i Norge. Innvandrings- og flyktningpolitikken skisseres, med vekt på innstramminger i 2015 og 2016, og det blir redegjort for ordningene som gjelder asylmottak og bosetting av flyktninger.

Videre omtales inn- og utvandring til Norge, med vekt på innvandrings- og landbakgrunn. Ved inngangen til 2016 utgjorde innvandrere og deres etterkommere født i Norge til sammen 850 000 personer. Det vil si over 16 pst. av befolkningen. Hvordan innvandringen til Norge vil utvikle seg framover, er svært usikkert. Det er forventet en (fortsatt) nedgang i nettoinnvandringen fra EU-landene i Sentral- og Øst-Europa og en økning fra land i Asia, Afrika m.fl.

Kapittel 4 Utdanning, kompetanse og opplæring

Kapitlet beskriver innvandrere og deres etterkommeres utdannings- og kompetansenivå og deltakelse i formell utdanning og annen opplæring. En del utfordringer og barrierer i dagens utdanningstilbud og kvalifiseringstiltak blir identifisert. Videre går kapitlet inn på den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av lønnet arbeid, og at denne er til dels vesentlig høyere enn de samfunnsøkonomiske kostnadene av den utdanningen som trolig er et premiss for at innvandrerne får arbeid.

Innvandrere er overrepresentert blant både høyt utdannede og lavt utdannede.

Utdanningsnivået blant flyktninger er lavere enn blant andre innvandrere. Innvandreres og særlig flyktnings medbrakte kompetanse verdsettes i liten grad i det norske arbeidsmarkedet. Flyktninger som har utdanning fra Norge, har nesten like høy sysselsetting som den øvrige befolkningen, men flyktninger deltar lite i utdanning og annen opplæring. Etterkommere av innvandrere klarer seg betydelig bedre enn innvandrere i utdanningssystemet. Innvandrere som kommer som barn, synes å ha utfordringer med å håndtere norsk skole, selv om de kom i førskolealder.

Introduksjonsprogrammet er myndighetenes viktigste tiltak for nyankomne voksne flyktninger. Målet er at 70 pst. skal være i arbeid eller utdanning etter endt program, men dette oppnås på langt nær for alle. Det er store forskjeller mellom kvinner og menn og mellom ulike kommuner, noe som kan tyde på at det er et forbedringspotensial.

Det synes å være samfunnsøkonomiske gevinster knyttet til å bygge ned barrierer i utdanningssystemet, som raskere godkjenning av medbrakt utdanning, mer effektive opplæringsløp og mulighet for komplettering av utdanning framfor å ta lange opplæringsløp i Norge.

Kapittel 5 Tilknytning til arbeidslivet

Kapitlet beskriver innvandreres og deres etterkommeres tilknytning til arbeidsmarkedet. Innvandringsgrunn er viktig for hvilken tilknytning innvandrere har til arbeidsmarkedet. Videre

er det store forskjeller mellom kvinner og menn. Få flyktninggrupper oppnår like høy sysselsetting som den øvrige befolkningen. Dette henger sammen med at Norge har et arbeidsmarked med høye kompetansekrav. Innvandreres medbrakte kompetanse synes å bli lite verdsatt i det norske arbeidslivet, og overkvalifisering er langt mer vanlig blant utenlandsfødte enn innenlandsfødte.

Innvandrere med bakgrunn fra Asia, Afrika mfl. (landgruppe 3) er overrepresentert blant sysselsatte i helse- og sosialtjenester. De sysselsatte flyktingene har både lavere sysselsetting og jobber færre timer i uken enn majoritetsbefolkningen, og kan således defineres som undersysselsatte. Innvandrere fra landgruppe 3 er også i større grad midlertidig ansatte.

Det beskrives også kort ulike arbeidsmarkedstiltak og innvandreres deltakelse i ulike tiltak samt tilgjengelig kunnskap om effekter av arbeidsmarkedstiltak for innvandrere. Innvandrere er overrepresentert blant personer på arbeidsmarkedstiltak, særlig innvandrere med bakgrunn fra landgruppe 3. Etterkommere av innvandrere med bakgrunn fra landgruppe 3 har høyere deltakelse i arbeid og utdanning enn innvandrere på samme alder, men fremdeles noe lavere enn de unge i den øvrige befolkningen.

Kapittel 6 Mottak av velferdsytelser

Kapitlet beskriver innvandreres mottak av ulike velferdsytelser. Lavere sysselsettingsrater blant en del innvandrergupper innebærer at de ofte er overrepresentert som mottakere av en rekke velferdsytelser og -tjenester. Selv om velferdsytelser som andel av samlet inntekt faller over tid for flyktninger og familieinnvandrere, ligger nivået selv etter mange år i Norge over nivået for befolkningen ellers. Dette gjelder spesielt for kvinner. Velferdsytelser utgjør en betydelig lavere andel av inntektene til arbeidsinnvandrere og nordiske innvandrere, selv om det øker noe med botid.

Mottaket av økonomisk sosialhjelp er høyt for personer med bakgrunn fra Asia, Afrika mfl. (landgruppe 3). Andelen som mottar sosialhjelp er lavere for de med lang botid, men fremdeles på et vesentlig høyere nivå enn for befolkningen for øvrig. Analyser av botidseffekter blant flyktninger viser at det er en sterk økning i andelen mottakere av uføretrygd og andre helserelaterte ytelser, etter hvert som botiden i Norge øker.

Analyser av kompensasjonsgradene for ulike innvandrergupper viser at kompensasjonsgradene for en del ytelser er høyere for innvandrere fra landgruppe 3 enn for andre grupper. Innvandrere er mer sensitive enn befolkningen ellers for endringer i kompensasjonsgrader i ytelsene når det gjelder hvor mange som går over på ytelsen og hvor mange som går over i arbeid.

Kapittel 7 Levekår – inntekt, inkludering og deltakelse

Kapitlet gjennomgår sentrale sider ved innvandreres og deres etterkommeres levekår.

Temaer som omtales er inntekt og materiell levestandard, bolig og bosettingsmønster, helse, diskriminering og strukturelle hindre, deltakelse, ekteskapsmønster og kriminalitet.

Hovedbildet er at de fleste innvandrere klarer seg godt i Norge. Etter noen års botid oppnår de fleste inntekter over fattigdomsgrensen, og mange kjøper sin egen bolig. Tendensene til bostedssegregering er mindre enn i mange andre land, også i Skandinavia. Samtidig er det sider ved innvandrernes levekår som gir grunn til bekymring: andelen barn som lever i en lavinntektsfamilie er høy, og personer med innvandrerbakgrunn deltar mindre enn andre i sivilsamfunnsorganisasjoner og i det politiske liv. Det er godt dokumentert at diskriminering forekommer, og flere studier dokumenterer også at innvandrere begår noe mer kriminalitet enn personer i befolkningen for øvrig

Kapittel 8 Samfunnsøkonomiske konsekvenser av høy innvandring

Kapitlet søker å svare på mandatpunkt 2 og 3, gjennom å belyse hvordan fordeler og ulemper ved innvandring kan tenkes å fordele seg på den eksisterende befolkningen og på de nye innvandrerne.

De som trolig har klareste fordel av innvandringen, er innvandrerne selv. Flytting til Norge vil for mange øke levestandarden mye og raskt. Det gjelder både for arbeidsinnvandrere og for flyktninger, selv om flyktninger per definisjon kommer for å få beskyttelse.

For den eksisterende befolkningen er virkningene av innvandring mer sammensatte. Økt innvandring gir økt konkurranse i deler av arbeidsmarkedet og i mange tjenestemarkeder.

Det bidrar til lavere prisvekst, som kommer alle forbrukere til gode.

Den samlede fordelene av lavere priser blir mer uklar og mer ujevnt fordelt når man tar hensyn til at lavere priser skyldes lavere lønnskostnader. Jo lettere norske arbeidstakere på kort sikt kan erstattes av innvandrere, desto mer utsatt er de isolert sett for press nedover på lønn og arbeidsmiljø. På lengre sikt er det gevinster å hente hvis arbeidstakerne som slutter i en type jobb, øker sin kompetanse og får høyere lønn i den jobben de går til.

Stigende levealder er tegn på et godt samfunn. Samtidig kan det bli en utfordring for arbeidsinnsats og statsfinanser hvis avgangsalderen fra arbeidslivet ikke endrer seg tilsvarende. Utfordringen med en aldrende befolkning forsterkes dersom også en økende andel av befolkningen i yrkesaktiv alder blir stående utenfor arbeidslivet. Flere innvandrere i Norge betyr at deres tilpasning i arbeidslivet blir svært viktig også for utviklingen i norsk økonomi og offentlige finanser.

Kapittel 9 Samhold og tillit

Kapitlet søker å svare på mandatpunkt 1, som etterspør en drøfting av forutsetninger for samhold og tillit i det norske samfunnet i lys av høy innvandring. I kapitlet vurderes sammenhengen mellom økt ulikhet – økonomisk, sosialt, kulturelt og verdimessig – og mulighetene for å videreføre tillitsgrunnlaget den norske velferdsstaten er så avhengig av. I kapitlet diskuteres hvilke politiske tilnærminger og tiltak som kan bidra til å opprettholde og videreføre fellesskapsfølelsen. Hovedargumentet er at opplevelsen av samhold og samfunnsmessig tillit videreføres best ved å satse på inkludering av innvandrere gjennom samfunnets viktigste institusjoner, som arbeidsliv og utdanning. Gitt den norske velferdsmodellen, vil en politikk for å skape tillit og dempe potensialet for konflikt måtte inneholde følgende viktige elementer: levekårspolitikk og økonomisk utjevning – primært gjennom kvalifisering og aktivisering for arbeid; grunnleggende utdanning; motarbeiding av diskriminering og utvikling av fellesarenaer i sivilsamfunnet. I tillegg til denne hovedtilnærmingen, framhever kapitlet behovet for en tydeligere forventningsdannelse når det gjelder krav til norsk medborgerskap: Støtte til demokrati, likestilling og barns rettigheter, samt deltakelse i arbeidsliv og sivilsamfunn. Klarere nasjonale retningslinjer bør utarbeides når det gjelder rom for tilpasninger og fritak i utdanning og arbeidsliv.

Kapittel 10 Vurderinger av relevante politikkområder

Kapitlet søker å svare på mandatpunkt 4, og gir utvalgets vurderinger av hvor det er mulig å gjøre noen forbedringer innenfor den eksisterende politikken. Utvalget har avgrenset seg til å se på den særskilte politikken rettet mot flyktninger og innvandrere, det vil si mottakssystemet, bosettingspolitikken og integreringspolitikken. I tillegg vurderes relevante sider av den generelle utdannings-, arbeidslivs- og velferdspolitikken. Vedvarende høy innvandring, særlig av flyktninger, vil kunne få stor betydning for kapasiteten til ordninger og tjenester på mange samfunnsområder. En viktig avveining for vurderingene er hvordan man kan redusere barrierene til arbeid eller utdanning for flyktninger, uten at det samtidig – med en viss sannsynlighet – gjør Norge mer attraktivt for asylsøkere. Videre gjelder det hvordan man kan gjøre investeringer til riktig tid i flyktnings liv i Norge, når flyktninger ikke følger et ordinært forløp gjennom utdanning og arbeidsliv. Dessuten er det spørsmål om hvordan det kan skapes insentiver for arbeidsgivere til å rekruttere arbeidstakere de antar er mindre

produktive, og tilrettelegges for kvalifiseringsløp i arbeidslivet, uten at dette påvirker arbeidsmarkedets virkemåte mer generelt. Analysene bygger videre på konklusjonene i NOU 2011: 7, der aktivisering, kvalifisering og tilrettelegging representerte de viktigste anbefalingene. Disse overordnede redskapene må fortløpende utvikles og justeres i tråd med viktige endringer i samfunnsøkonomien og i intensiteten i tilstrømningen. De bør også justeres og utvikles i tråd med de systematiske evalueringene dette utvalget anbefaler av alle større satsinger.

Kapittel 11 Overordnede tilnærminger til integrering

Kapitlet søker å svare på mandatpunkt 5, alternative strategier for å kunne møte utfordringer i tilknytning til fortsatt høy innvandring. Kapitlet tar utgangspunkt i at tillemplingene av politikken som diskuteres i kapittel 10 kan vise seg å være utilstrekkelige i en situasjon med vedvarende svært høy tilstrømning, og drøfter tre mulige hovedstrategier for integrering under endrede forutsetninger. Hver av strategiene tar utgangspunkt i, og rendyrker, elementer i det eksisterende integreringsregimet. De tre strategiene omtales som hhv. rettighetsorientert universalisme, markedsorientert tilpasning og sosial investering.

Anbefaling:

Rapporten er en fakta rapport og det anbefales derfor ikke at det gis en høringsuttalelse. Innholdet i rapporten er viktig med hensyn til statens/kommunens videre arbeid og med utviklingen av integreringsarbeidet og bør gjøres kjent for politikere og kommunens øvrige ledere/fagpersoner. Det anbefales at saken gis som en muntlig orientering i helse- og sosialstyret.

Sak 37/17: HØRING - NY GENERELL DEL AV LÆREPLANVERKET: OVERORDNET DEL - VERDIER OG PRINSIPPER

Vedlegg

Vedtak FORMAN, 07062017, Sak 78/17, Høring - Ny generell del av læreplanverket: Overordnet del - verdier og prinsipper

Vedtak OPPVEK, 23052017, Sak 37/17, Høring - Ny generell del av læreplanverket: Overordnet del - verdier og prinsipper



Dato 18. mai 2017
Saksnr.: 201706632-1
Saksbehandler Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
23.05.2017
07.06.2017

HØRING - NY GENERELL DEL AV LÆREPLANVERKET: OVERORDNET DEL - VERDIER OG PRINSIPPER

Sammendrag

denne sak gir Kristiansand kommune høringsuttalelse til Ny generell del av læreplanen verdier og prinsipper. Dokumentet består av tre kapitler:

- **Første kapittel** beskriver skolens verdigrunnlag og utdypet verdiene i formålparagrafen.
- **Andre kapittel** beskriver prinsipper for læring og utvikling og tar for seg ulike sider ved elevenes kompetanse.
- **Tredje kapittel** beskriver prinsipper for skolens praksis. Her omtales tilrettelegging og tilpasset opplæring, læringsmiljø, profesjonsfelleskap og skoleutvikling.

Kristiansand kommune mener forslaget til ny overordnet del av læreplanen i hovedtrekk er hensiktsmessig i forhold til å skape en bedre sammenheng i læreplanen, og at den legger et godt grunnlag for en opplæring for fremtiden jf. Ludvigsen-utvalgets anbefalinger.

Forslag til vedtak

1. [Formannskapet gir sin tilslutning til forslag på høringsvar fra Kristiansand kommune](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Ingen trykte vedlegg

Bakgrunn for saken

Ny generell del av læreplanverket er sendt på høring med høringsfrist 12. juni 2017.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ac9720408d464a83a7926f33dbcb7616/horingsutkast-fra-kunnskapsdepartementet-10.03.17--overordnet-del---verdier-og-prinsipper.pdf>

Høringsbrevet:

Rammene for fornying av Generell del er beskrevet i kapittel 3 i Meld. St. 28 (2015-2016).

Dokumentet skal utdype verdigrunnlaget i formålsparagrafen og løfte fram opplæringens brede lærings- og kunnskapssyn. Det skal, som i dag, ha status som forskrift til opplæringsloven sammen med resten av læreplanverket.

Den nye generelle delen skal beskrive det forpliktende grunnsynet som skal prege og støtte pedagogisk praksis i skolen. Alle som arbeider i opplæringen, skal la dette grunnsynet prege planlegging, gjennomføring og videreutvikling av all opplæring fra grunnskole til videregående opplæring. Dokumentet skal gi føringer for opplæring i fag og prinsipper for skolens praksis, og skal tydeliggjøre opplæringens ansvar for danning og utvikling av elevenes helhetlige kompetanse.

Departementet foreslår at dokumentet skal hete Overordnet del – verdier og prinsipper.

Den nåværende generelle delen av læreplanverket ble skrevet i 1993 som en innledende del til de nye læreplanene for videregående opplæring i 1994 og for grunnskolens nye læreplaner som kom i 1997. Den omtaler seks mennesketyper som til sammen utgjør det integrerte mennesket. Disse mennesketyperne ble utledet av daværende formålsparagraf. Den generelle delen ble ikke endret med innføringen av Kunnskapsløftet og heller ikke da skolen fikk ny formålsparagraf i 2008.

Kunnskapsdepartementet foreslo allerede i Meld. St. 20 (2012 – 2013) *På rett vei – Kvalitet og mangfold i fellesskolen* at en ny generell del burde utarbeides slik at den tydelig reflekterer de endringene som har funnet sted i skolen og i samfunnet siden begynnelsen av 90-tallet. Departementet anbefalte også at den delen av læreplanverket som omtales som prinsipper for opplæringen, skulle innarbeides i en ny generell del. En ny generell del skulle bedre sammenhengen i læreplanverket og bidra til å øke oppmerksomheten om grunnopplæringens brede mandat.

En samlet stortingskomite støttet forslaget om å fornye Generell del og fremhevet at en fornyet generell del skal bidra til å øke oppmerksomheten om grunnopplæringens brede dannelsesmandat: Skolens viktigste oppgave er å sette barn og unge i stand til å møte fremtiden på en best mulig måte gjennom å gi dem identitet, kunnskap og helhetlig kompetanse.

I Meld. St. 28 (2015 – 2016) *Fag- Fordypning – Forståelse følger* regjeringen opp vedtaket om å fornye generell del av læreplanen, samt Ludvigsen- utvalgets forslag om fornyelse av hele læreplanverket. Alle fag skal fornyes, og det legges stor vekt på at sammenhengene mellom fag og mellom generell del og læreplanene for fag må bli bedre. Progresjonen skal bli bedre, og det skal legges til rette for at elevene skal kunne fordype seg og få økt forståelse av hva de lærer. En ny overordnet del av læreplanverket er en del av denne fagfornyelsen. Den foreligger før læreplanene i fag for å sikre gode sammenhenger. Dokumentet består av tre kapitler:

- **Første kapittel** beskriver skolens verdigrunnlag og utdyper verdiene i formålsparagrafen.
- **Andre kapittel** beskriver prinsipper for læring og utvikling og tar for seg ulike sider ved elevenes kompetanse.
- **Tredje kapittel** beskriver prinsipper for skolens praksis. Her omtales tilrettelegging og tilpasset opplæring, læringsmiljø, profesjonsfellesskap og skoleutvikling.

Høringsprosessen

Det er gjennomført fem høringskonferanser rundt om i landet i løpet av april. Kristiansand kommune har deltatt på den som ble gjennomført i Kristiansand med representanter fra administrasjonen, Pedagogisk senter og øvrige enheter. Her har også andre sentrale aktører som lærerorganisasjonene, UH- sektoren og elevorganisasjonen deltatt.

Kristiansand kommune tar utgangspunkt i KS sin høringsuttalelse i denne saken, og kommenterer der vi ønsker å forsterke eller utdype synspunktene.

Representanter fra skole- Norge har blitt bedt om å svare på følgende spørsmål:

- Hva er ditt hovedinntrykk av forslaget til ny generell del?
- Gir dokumentet en god beskrivelse av skolens brede samfunnsmandat? Hva er bra og hva savner du?
- Tror du dette dokumentet vil bidra til å aktualisere verdigrunnlaget og bidra til at det blir synlig i opplæringen?
- Denne teksten er tenkt å skulle stå seg over tid. Er det momenter som fort kan bli utdatert?
- Hvordan kan lærere og skoler jobbe for at dokumentet og innholdet blir tatt i bruk og bidrar til verdiløft i skolen?

Tilbakemeldingene fra disse høringskonferansene var noe tilbakeholdne. Mange ga uttrykk for at den nye overordnede delen var skrevet i et byråkratisk og lite inspirerende språk til forskjell fra de malende beskrivelsene av de ulike mennesketypene i nåværende generelle del. Ny overordnet del mangler slike visualiserende grep som bidrar til å løfte teksten, men noen mente at dette kunne løses med en innledning som bidrar til løft, inspirasjon og fellesforståelse av opplæringens formål.

Kristiansand kommune mener en noe mer nøktern språkbruk faktisk gjør planen mer konkret og tar overordnet del mer inn i opplæringen.

Mange har gitt tilbakemelding om at selv om ny overordnet del har en del gode formuleringer om en aktiv elevrolle, er hovedinntrykket en passiv elevrolle der skolen skal fylle eleven med læring. En klar tilbakemelding fra deltakerne på høringskonferansene var at eleven selv skal finne ut av, lære, skape, finne de nye løsningene for det samfunnet som ikke finnes ennå. Den aktive eleven, som lever her og nå, og som skal skape morgendagens samfunn, må være mål og visjon for hele læreplanverket.

Kristiansand kommune mener at ny overordnet del kommuniserer en mer aktiv elevrolle, men er enig i at det er viktig at dette presiseres.

Norsk skole trenger en ny generell del som i større grad er tilpasset dagens samfunn og nåværende formålsparagraf og læreplaner. Å gi den et nytt navn som understreker at den er overordnet, er et godt grep! Verdigrunnlaget bør være overordnet og danne en paraply for alt man gjør i norsk skole. Det samme gjelder de neste kapitlene som omtaler prinsipper for elevenes læring og utvikling og prinsipper for skolens praksis. Dette bør også visualiseres i måten læreplanverket skal presenteres på, f. eks. gjennom en modell på udir.no. Evalueringen av Kunnskapsløftet (2006) har vist at Generell del har fått for liten oppmerksomhet i denne reformen og at det har vært dårlig sammenheng mellom formålsparagrafen, Generell del og læreplanene i fag. Det er avgjørende for den pågående fagfornyelsen at disse tre delene av skolens samfunnsmandat nå bygger på hverandre og tydeliggjøres.

I forordet til ny overordnet del leser vi at den overordnede delen gjelder opplæringen for elever, lærlinger, lærekandidater og voksne deltakere i grunnskolen, videregående

opplæring, opplæring i bedrift og voksenopplæringen. I dokumentet brukes begrepene «elever», «lærere» og «skole» om alle som deltar i opplæring, alle ansatte, alle skoler og alle lærebedrifter. Mye av det som er beskrevet i overordnet del er aktuelt for lærlinger og lærekandidater også. Men vi vurderer at hele dokumentet, og særlig kapittel 3 bør bearbeides, dersom også lærebedrifter skal kjenne sin hverdag igjen. Et aktuelt tiltak kan være å lage en kortversjon av hele den nye generelle delen til opplæring i bedrift. Opplæring for voksne bør også få en presisert omtale.

Barnehagens nye rammeplan er nettopp vedtatt, men harmoniserer ikke helt med ny overordnet del. KS administrasjon mener at det hadde vært en fordel om både barnehage og grunnopplæring hadde forholdt seg til samme beskrivelsen av verdigrunnlaget. Dette ville styrket et helhetlig utdanningsløp med gode overganger.

Kristiansand kommune støtter særlig at man må søke et godt sammenhengende læringsløp mellom barnehage, skole og i andre interne overganger.

Kap.1 Opplæringens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget forplikter oss!

Verdiene som beskrives i formålsparagrafen og som er utdypet i denne nye overordnede delen, skal gjennomsyre skolehverdagen. Dette ansvaret bærer ikke lærerne alene, men også andre ansatte i skolen, ledere, lokale, regionale og nasjonale myndigheter, lærerutdanningene og andre som jobber tett på utdanningssystemet. Det har betydning for hva slags styringssystemer man bygger opp, for hva som etterspørres i skolen. Et smalt resultatfokus, kan forskyve oppmerksomheten bort fra det brede samfunnsmandatet som denne overordnede delen uttrykker: *Verdiene i formålsparagrafen skal hjelpe oss å lære, leve og arbeide sammen i en kompleks samtid og ukjent fremtid.*

Alle verdiene i kapittel 1 er viktige, men kap. 1.4. *Skaperglede, engasjement og utforskertrang*: Her omtales den brede kompetansen barn og unge trenger å utvikle for å møte en verden preget av hyppige endringer og komplekse utfordringer. Dette aktive elevsynet må gjennomsyre hele den overordnede delen: *Elevene som lærer om skapende områder som forskning, kultur, kunst og entreprenørskap, utvikler evnen til å bruke kunnskaper og ferdigheter for å gi stemme til erfaringer, finne svar på spørsmål og løse problemer.*

Kristiansand kommune stiller seg bak disse vurderingene, men understreker at elever ikke bare skal lære om, men først og fremst oppleve, delta aktivt og skaffe seg egne erfaringer.

Kap. 2 Prinsipper for læring og utvikling

Læring og utvikling – en livslang dannelsesprosess

Administrasjonen vil spesielt framheve den positive betydningen de nye tverrfaglige temaene kan få. Dette er et nytt grep som innføres med denne fagfornyelsen og som styrker skolens mulighet til å ivareta bredden i sitt samfunnsmandat. Det er vedtatt at tre nye tverrfaglige temaer skal prioriteres:

- Folkehelse og livsmestring
- Demokrati og medborgerskap
- Bærekraftig utvikling

De tre tverrfaglige temaene har alle sitt utgangspunkt i aktuelle samfunnsutfordringer, og målet er at elevene lærer å bli utforskende, innovative og i stand til å finne ansvarlige og bærekraftige løsninger. Høringskonferansene og debatten om ny overordnet del viser at det er stor interesse for de tverrfaglige temaene. Det blir avgjørende at læreplangrupper, og senere lærergrupper klarer å samarbeide godt for å gi de tverrfaglige temaene den plass de må ha for at eleven skal kunne utvikle denne viktige kompetansen som beskrives her. Det vil

kreve nye arbeidsformer både i undervisningen og i lærerpersonalet der blant annet samarbeid og felles refleksjon må få større plass. Dette bør også omtales.

Både lokalt, nasjonalt og globalt trenger vi de unges stemme for å løse utfordringer som gjelder både livsmestring, demokrati og bærekraftig utvikling. Vi vil advare mot en inndeling som ble gjort av KD på høringskonferansene. Livsmestring er ikke kun en individuell utfordring, demokrati er ikke en kun en nasjonal eller samfunnsmessig utfordring og bærekraftig utvikling er ikke kun et globalt problem. Elevene er verdensborgere som hører hjemme i et lokalsamfunn i Norge, og de må lære arbeidsformer og kompetanse til å hankses med disse store samfunnsutfordringene. FNs bærekraftsmål kan være en naturlig inngang til hvordan vi tilnærmer oss de tverrfaglige temaene.

Elevene dannes, lærer og utvikler seg i samspill med andre. Både kap. 2.1 *Danning og helhetlig kompetanse* og kap. 2.5 *Å lære og lære* bærer preg av en veldig individuell tilnærming til læring og danning og står dermed i fare for å underkommunisere en viktig dimensjon ved all læring og dannelse. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Det er derfor rimelig å knytte dannelse til utvikling av sosial, kulturell og etisk kompetanse og til evne til samarbeid. Danning og utdanning fordrer følgende elevsyn: en aktiv, kreativ, kritisk og selvstendig elev som tar ansvar, medvirker og lærer sammen med andre.

Kristiansand kommune stiller seg bak uttalelsen. Denne delen av planen skal ta oss fra «verdi til virkelighet, og det har den potensiale til. Et bredt syn på kompetanse, sosialt og faglig, fokus på dybdelæring og tverrfaglige tema gir grunnlag for det.

Kap.3 Prinsipper for skolens praksis

Kapittel 3 *Prinsipper for skolens praksis* vektlegger betydningen av kunnskap om hvordan elever lærer, og hva de kan fra før, samtidig som at det tydelig sies at kartlegging og observasjon av hver enkelt elev er virkemidler for å følge opp den enkelte som har liten verdi om det ikke følges opp med konstruktive tiltak. *Overdreven vekt på dokumentasjon og rangering kan svekke den enkeltes selvbylde eller hindre utviklingen av et godt læringsmiljø.* Dette er viktige temaer når lærere, ledere og andre ansatte i skolens profesjonsfaglige og verdimessige fellesskap reflekterer over, vurderer og videreutvikler sin praksis. Samtidig må ikke dette bli et argument for ikke å dokumentere. Hensikten med dokumentasjon må være å vise elevens faglige ståsted og læring. Det er viktig at elevene får vite sitt ståsted. Lærerne skal dokumentere elevenes læring på gode måter, ved å gi uttrykk for hva elevene kan, samtidig som man sier noe om hvor de står. Hensikten med kartlegging og dokumentasjon er ikke å rangere, men å fortelle den enkelte elev hva han/hun kan og hvordan han/hun skal jobbe videre for å kunne bli bedre.

Tidlig innsats er viktig for å forebygge utenforskap. Det handler ikke bare om tidlig alder. Problemer og vansker med å lære kan oppstå gjennom hele utdanningsløpet. Det er viktig at lærere, skoleledere og skoleeiere har kompetanse, handlingsvilje og støtte til både å oppdage og agere på hver sine nivåer. Dette bør omtales under avsnittet av et inkluderende læringsmiljø.

I kap. 3.3 utdypes profesjonsfellesskapet og skoleutvikling, og det vises til at skolen som samfunnsinstitusjon er forpliktet til å bygge på og praktisere verdiene og prinsippene for opplæringen. Ekspertutvalget som leverte en rapport om lærerrollen i august 2016, la vekt på at det må arbeides for at profesjonsfellesskapene i og mellom skoler styrkes. Den overordnede delen kunne i større grad beskrevet hvordan ulike aktører kan bidra til en styrking av profesjonsfellesskapet. Sterke lærende profesjonsfellesskap er avgjørende for skoleutvikling.

Den nye overordnede delen sier at både skoleeiere, skoleledere og lærere har et felles ansvar for at skolens praksis er i samsvar med hele læreplanverket. KS administrasjon har på høringskonferansene oppfordret til *samskaping* i den videre prosessen med

fagfornyelsen. *Samskaping* er en aktiv prosess som fordrer involvering av alle parter fra sitt unike ståsted. Begrepet fremhever på en god måte at alle er med og skaper kvalitetene i barn og unges oppvekst og læringsmiljø. Slik kan fagfornyelsen og ny generell del bidra til et verdiløft i skolen.

Kristiansand kommune stiller seg bak vurderingene i forhold til KS sin uttalelse, det at alle profesjonelle voksne er forpliktet gjennom en ny læreplan til aktivt å bidra i et profesjonsfelleskap er meget viktig, og kommer godt frem i planen. Dette bør også omhandle at elever og foresatte også inngår i samskapingen av en opplæring for fremtida. (Jf. prinsippene i vurdering for læring)